

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Francija sklenila premirje

Naše zadnje poročilo z zapada smo končali z ugotovitvijo, da je sporočil predsednik francoske vlade maršal Petain nemškemu vrhovnemu vodstvu: Francija je pripravljena na sklenitev častnega miru, da se zaustavi prelivanje krvi.

Ko je prejel vodja rajha Hitler sporočilo o želji francoske vlade, da pride do medsebojne pomiritve, se je obrnil takoj na Mussolinija. Voditelja nemškega in italijanskega naroda sta se sestala 18. junija v Monakovem, da določita mirovne pogoje.

Monakovski sestanek

Za sprejem Hitlerja in Mussolinija je bilo Monakovo 18. junija v zastavah, vse glavne ulice so bile najlepše okrašene.

Ob 11 dopoldne se je pripeljal v Monakovo kancler Hitler. V njegovem spremstvu je bil zunanji minister Ribbentrop, šef nemškega generalnega štaba general Keitel in še več drugih uglednih osebnosti. Na postaji je bil sprejet Hitler z velikimi svečanostmi. Po vseh ulicah do kanclerjevega zasebnega stanovanja so bili razvrščeni oddelki vojske v polni bojni opremi, skupine narodno-socialističnih napadalnih in zaščitnih oddelkov ter do sto tisoč ljudi.

Isto dopoldne je došel v Innsbruck v posebnem vlaku Mussolini z zunanjim ministrom grofom Ciano ter z drugimi spremljevalci. V Innsbrucku je bil Mussolini deležen svečanega sprejema na nemških tleh.

V Monakovo se je pripeljal Mussolini ob 14. uri. Na postaji ga je sprejel Hitler s spremstvom. Po izmenjanih pozdravih se je odpeljal Mussolini v Hitlerjevem spremstvu do palače princa Karla, kjer je že stanoval ob svojih prvih obiskih v Monakovem leta 1938. in lani.

Ob 15. uri sta se sestala Hitler in Mussolini v palači državnega vodje. Na trgu pred palačo je bila zbrana ogromna množica, ki je navdušeno pozdravljala oba voditelja.

V Hitlerjevi delovni sobi so trajali razgovori o mirovnih pogojih nekaj nad tri ure. Hitler in Mussolini sta se glede teh pogojev popolnoma sporazumela. Oba sta zvečer dne 18. junija zapustila Monakovo in se vrnila, Mussolini v Rim, Hitler pa v glavni stan nemške vojske.

Državna združitev Anglije in Francije

Angleška vlada je storila pred ponudbo za premirje vse, da bi pomagala Franciji do nadaljevanja borbe. Angleži so poslali Francozom predlog za državno združitev obeh imperijev ali svetovnih vladarstev. Obvestilo, v katerem je bil stavljen ta predlog Franciji, pravi, da želi na ta način Anglija Franciji v najbolj težavnih trenutkih vsako pomoč v najvišji meri. Angleški veleposlanik je predložil francoski vladi že sestavljen osnutek o državni združitvi. Ta načrt pravi med drugim:

»Ob tem najusodnejšem trenutku v zgodovini sedanjega sveta vladi zedinjene kraljevi-

ne in francoske republike dajeta izjavo o nerazdružljivi zvezi in o neomajni odločnosti za skupno obrambo pravic in svobode proti podjarmljanju. Obe vladi izjavljata, da Francija in Velika Britanija ne bosta več dve državi, temveč ena, ki se bo imenovala Francosko-britanska unija (združitev). Ustava unije bo določala skupne organe za obrambo, zunanjo, finančno in gospodarsko politiko. Vsak državljani Francije bo takoj užival pravice državljanstva Velike Britanije. Vsak britanski državljani bo postal državljani Francije. Obe državi bosta prevzele nase odgovornost, da se popravi opustošenje, ki ga je povzročila vojna, pa naj je prišlo do tega opustošenja kjer koli na njenem ozemlju. Sredstva obeh držav se bodo v ta namen enako porazdelila, kakor da so eno. Med vojno bo uniji vladala vojaška vlada. Vse britanske in francoske sile, suhozemske, pomorske in letalske, bodo pod poveljstvom te vojaške vlade. Vojaška vlada bo vodila vojno iz kraja, ki ga bo smatrala za najbolj pripravnega. Oba parlamenta bosta uradno združena. Narodi britanskega cesarstva že sestavljajo nove armade. Francija bo sile, s katerimi razpolaga, združila na bojišču na kopnem, na morju in v zraku. Unija prosi Združene države ameriške, naj pomnože gospodarska sredstva zaveznikov in naj pomagajo s svojo močno stvarno silo splošni stvari. Unija bo združila vse svoje sile proti silam sovražnika, brez ozira na to, kje bo prišlo do bitke. Tako bomo zmagali.«

Z Monakovim istočasni dogodki v Franciji in Angliji

V času, ko je čakala francoska vlada na nemško-italijanske mirovne pogoje in se je posvetovala o ponudbi Anglije glede združitve obeh imperijev, so se sovražnosti na zapadnem bojišču nadaljevale.

Vrhovno poveljstvo francoske vojske je objavilo 18. junija preko francoskih radijskih postaj ukaz: »Vsi francoski in angleški vojniki na kopnem, na morju in v zraku! Sprejmite na znanje, da če ni sklenjeno nikakršno premirje in da še nismo položili orožja. V načrtu so samo pogajanja za mir, ki pa še niso začela, zato naj vsakdo nadaljuje z odporom!«

18. junij ni bil zgodovinsko važen samo radi sestanka Hitler-Mussolini, ampak tudi radi govora angleškega ministrskega predsednika Churchilla pred nabito polnim parlamentom v Londonu. G. predsednik je podal zelo važno in pomenljivo izjavo o poteku vojne in o dogodkih, ki so bili v zvezi s pogajanjem med Francijo in Nemčijo. Ob koncu svojega navdušeno odobranega govora se je Churchill obrnil do Francije z besedami:

»Francija namerava kreniti na svojo pot in hoče zase urediti svojo usodo. Če Francija ne namerava nadaljevati vojne in hoče žrtvovati izredno ugodno priliko, da bi nadaljevala vojno ob naši strani v skladu z obvezami svojih pogodb, ki jih bomo mi vse izpolnili, tedaj moram izjaviti, da mi nismo opustili nobene od svojih pravičnih zahtev. Vse, kar se

je zgodilo v Franciji, sem predvideval pred 14 dnevi, ko sem rekel, da se bomo vojskovali naprej, pa se naj zgodi kar koli v Franciji. Vse zavojevalne države bodo osvobodene. Bitka za Francijo je mimo, bitka za Anglijo pa se začne. Če izgubimo to bitko, bo ves svet obenem z Ameriko zdrknil v novo dobo črne teme. Vsi moramo opraviti svojo dolžnost. Kajti če bo živel angleški imperij še tisoč let, tedaj bodo vsi ljudje govorili, da je bila ta ura največja ura v njegovi zgodovini.«

Po sestanku Hitler-Mussolini

Po sestanku Hitler-Mussolini v Monakovem je pričakovala javnost, da bo takoj zvedela za mirovne pogoje in za usodo Francije, kar se pa ni zgodilo. Francoska vlada v Bordeauxu je prejela preko Madrida 19. junija odgovor nemške vlade. Po tem obvestilu je bila nemška vlada pripravljena sporočiti francoski vladi pogoje za prenehanje sovražnosti, čim bo zvedela za imena oseb, ki bodo pooblaščenec za pogajanja. Zatem bo nemška vlada tudi določila kraj, kjer bodo te pooblaščenec osebnosti sprejete. Francoska vlada je nato na ministrski seji odredila svoje pooblaščenec.

Ker sporočilo Nemčije ni vsebovalo pogojev za premirje, je bilo takoj jasno, da orožje ne bo položeno, dokler se ne sestanejo pooblaščenec in sprejmejo ali zavrnejo nemško-italijanske pogoje. Sigurno je bilo že 19. junija, da je določitev francoskih pooblaščenec povsem neodvisna od nemških pogojev in od ustavitve sovražnosti.

Najbrž po poteku nekaj dni, preden bo prišlo do pogajanj in bo pred njimi zavzet od Nemcev še precejšen del Francije.

Nemško prodiranje proti jugovzhodu Francije ima namen vzpostaviti zvezo z italijansko vojsko. Vojski se bosta združili še pred sklenitvijo premirja.

Dogodki 20. in 21. junija

Po sestanku Hitler-Mussolini se dogodki niso razvijali naglo, ampak bolj počasi.

Francoska vlada je določila 20. junija pooblaščenec, ki naj sprejmejo nemške pogoje. Med pooblaščenec so bili: 60 letni general Huntzinger, ki je član vrhovnega vojnega sveta, 53 letni veleposlanik Leon Noel, podadmiral Le Luc in letalski general Bergeret. Pooblaščenec so se odpeljali z letalom, koje ga krila so bila belo pobarvana, v gozd pri Compiègne, severno od Pariza.

Pogoji za premirje so bili izročeni francoskim pooblaščenec v istem jedilnem železniškem vagonu, v katerem je maršal Foch 11. novembra 1918 pod poniževalnimi pogoji narekoval mir nemškim pooblaščenec.

Na ukaz vodje rajha je šef vrhovnega poveljstva general Keitel prečital najprej uvod, kako so leta 1918 Francozi na istem mestu ponižali čast nemškega orožja in vojske. Po uvodnih stavkih je oznanil tri točke namena nemških zahtev: 1. Preprečiti ponovljenje borb proti Nemčiji. 2. Nemčija mora dobiti

vsa zagotovila, da bo lahko nadaljevala vojno proti Angliji. 3. Ustvariti je treba pogoje za nov mir, s katerim se bodo popravile krivice, ki so bile storjene Nemcem.

Ko je general Keitel prečital beleženo, je zapustil Hitler vagon in godba je zaigrala himno »Nemčija nad vse«.

Po odletu pooblaščenec je imel francoski maršal in ministrski predsednik Petain po radiu govor, v katerem je objasn timerke poraza Francozov. V pojasnitev zloma francoske vojne sile je navedel številčno moč francoske armade v svetovni vojni in danes. Maršal je rekel: »V maju 1917 smo imeli pod orožjem 3.280.000 mož kljub temu, da je vojno klanje trajalo že tri leta. V tej bitki ob Sommi in Aisnei smo imeli pol milijona manj. V maju 1918 smo imeli ob sebi 85 angleških divizij, v maju 1940 pa je bilo ob naši strani samo 10 angleških divizij. V letu 1918 smo imeli na naši strani 58 italijanskih divizij in 42 ameriških divizij. Podrejenost našega vojnega materiala je postajala vsak dan večja in ta podrejenost je bila večja od podrejenosti naših vojakov. Francosko letalstvo se je moralo boriti proti premoči, ki je bila šestkrat večja.«

Podpis premirja med Francijo in Nemčijo

Pogajanja za premirje med Francijo in Nemčijo so se nadaljevala 21. junija pozno v noč in so bila prekinjena šele po polnoči. Francosko odposlanstvo je prenočilo v Parizu in se je vrnilo 22. junija v Compiègne, kjer so se nadaljevala pogajanja.

Francoski pooblaščenici so bili v neprestanem stiku potom telefona in radia s svojo vlado v Bordeauxu, ki je tudi proučevala pod predsedstvom predsednika republike Lebruna nemške pogoje za premirje.

Do podpisa sporazuma za premirje je prišlo 22. junija ob 17.50 v Compiègneu. Z nemške strani je podpisal sporazum kot Hitlerjev pooblaščenec generalni polkovnik Keitel, s francoske strani pa pooblaščenec francoske vlade general Huntzinger. Ustavitev sovražnosti ni bila združena s tem podpisom. Sovražstva bodo ustavljena šest ur potem, ko bo prejelo nemško vrhovno poveljstvo od italijanske vlade sporočilo, da je sklenjeno tudi francosko-italijansko premirje. Podrobna vsebina premirja ob tej priliki ni bila objavljena.

Nato je krenilo francosko odposlanstvo v letali v Italijo, kjer se je sestalo z italijanskimi pooblaščenici.

Francozi v Italiji

Francoski pooblaščenici pod vodstvom generala Huntzingerja so se odpeljali v treh nemških letalih v Rim in pristali na tamkajšnjem letališču 23. junija zgodaj popoldne. Poleg že iz Compiègnea znanega francoskega odposlanstva se je pripeljal v Rim tudi nekdanji vojaški zastopnik pri francoskem poslanstvu v Rimu general Parisot. Na letališču so jih pričakovali dva višja častnika italijanskega generalnega štaba in dva višja uradnika iz italijanskega zunanjega ministrstva. Z letališča se je podala vsa družba v spremstvu oboroženih motociklistov v neko vilo, ki je oddaljena 20 km od Rima, v kateri so bili francoskim pooblaščenecem izročeni italijanski pogoji za premirje. Od italijanske strani so bili prisotni: zunanji minister grof Ciano, načelnik generalnega štaba Badoglio, načelnik štaba vojne mornarice general Cavagnari, načelnik štaba vojnega letalstva general Picolo in general Rotta.

Francoski pooblaščenici so bili iz zgoraj omenjene vile v telefonski zvezi s svojo vlado v Bordeauxu. Koj po pristanku francoske vlade na italijanske pogoje je bilo tudi to premirje podpisano dne 24. junija ob 19.35. Borbe so prenehale po preteku šestih ur od podpisa premirja, to je v torek, 25. junija, ob

1.35 na vseh bojiščih, na eni strani med Francijo in Nemčijo, na drugi strani pa med Francijo in Italijo. Točno ob tej uri so vse nemške in italijanske radio-postaje oddajale po vsem svetu se razlegajoč znak trobente, ki je oznanjala konec sovražnosti med temi državami.

Ugibanja o določbah premirja

Celotno časopisje naglašja, da so določbe premirja trde in to bo tudi resnica, ker je francoska vlada po podpisu premirja odredila 24. junij (dan podpisa) za dan narodne žalosti. V vsej Franciji so se vršile številne žalne spominske slovesnosti.

Kljub temu, da o pogojih premirja ni bilo mogoče dobiti ne od Nemčije, ne Italije in ne od francoske vlade v Bordeauxu besedila določb premirja, so razglasili angleški uradni krogi o premirju naslednje podatke:

Nemčija bo začasno zasedla vso francosko zahodno obalo ter vse ozemlje severno od črte Ženeva-Tours, to je približno polovico Francije. Stroške za zasedbo bo morala nositi Francija. Vsa francoska vojska bo demobilizirana in razorožena. Samo nekaj malega čet bo lahko odšlo v nezasedeno Francijo. Noben francoski oddelek ne sme zapustiti francoskega ozemlja.

Francosko vojsko brodovje mora vlada poklicati v francoske vode. Brodovje bo razoroženo in internirano pod nemškim in francoskim nadzorstvom. V Veliko Britanijo ne sme Francija poslati nobene ladje in pomorskega materiala.

Francoska vojska bo morala izročiti Nem-

cem v dobrem stanju vse toje, tanke, letala in strelivo. Francoske ladje ne smejo zapustiti pristanišč. Ladje, ki so izven Francije, morajo biti poklicane domov. Francoska vlada bo morala organizirati prevoz blaga za Nemčijo in Italijo po morju.

Del francoskega brodovja, ki ga bosta določili nemška in italijanska vlada, bo ostal na razpolago Franciji za varstvo njenih kolonij.

Vsi nemški vojni ujetniki morajo biti izpuščeni, francoski vojaki pa bodo ostali v ujetništvu do podpisa miru.

Italijanske čete bodo po sporazumu z Nemčijo zasedle vso francosko sredozemsko obalo. Nemški motorizirani oddelki ne bodo prodirali dalje od Grenobla na jug in na vzhod. Iz francoske Savoje in Nice ter dela pokrajine Dauphine naj bi se po vojni ustanovila na videz samostojna država, ki bi bila odvisna od Italije. Vladal bi ji italijanski knez.

Francoska vlada bo obdržala oblast na majhnem ozemlju, a bo docela odvisna od Nemčije. Francoska vlada bi utegnila dobiti za prestolnico spet Pariz.

Francoske pomorske oblasti bodo morale Nemcem dati vse podatke o minskih poljih v zavezniških vodah.

Francija bo morala Nemčiji prepustiti vse zaloge blaga, ki bi lahko služilo za nadaljevanje vojne, in dati na razpolago Nemčiji vsa oporišča, ki prihajajo za ta namen v poštveh.

Nemčija lahko vsak trenutek odpove premirje, ki se bo začelo izvajati po sporazumu med Francijo in Italijo, če bi se ji zdelo, da francoska vlada ne izpolnjuje prevzetih obveznosti.

Francija v dveh taborih

Podpis premirja z Nemčijo in Italijo nikakor ni zadovoljil Francozov, ampak jih je razcepil v dva tabora. En del Francije je za maršala Petaina in njegovo politiko preda, drugi pod vodstvom generala De Gaulle, ki je bil član francoskega vrhovnega vojnega sveta in je zdaj v Londonu, pa za nadaljevanje vojne ob strani Anglije, kateri je Francija obljubila, da ne bo sklepala ne posebne premirja in ne miru.

Izjava francoskega generala in angleške vlade

General De Gaulle je imel 24. junija v londonskem radiu govor, v katerem je rekel:

»Vlada v Bordeauxu je sprejela pogoje za premirje, ki pomenijo predačo. Vdaja je podpisana prej, nego so bila izčrpana vsa sredstva za odpor. Ta sredstva so izročena sovražnikom, ki jih bo uporabil proti našim zaveznikom. Uporabil bo proti zaveznikom naše orožje, naša letala, naše ladje in naše zlato. Ta vdaja pomeni suženjstvo.«

Nato je bila prečitana v francoščini naslednja izjava:

»Vlada Nj. britanskega veličanstva smatra, da pogoji za premirje, ki so bili podpisani in s katerimi so prekršeni sporazumi, ki so bili svečano sklenjeni med zaveznikima vladama, popolnoma podrejata vlado v Bordeauxu sovražniku ter ji jemljejo vso svobodo in vse pravice francoskih državljanov. Z

ozirom na to vlada Nj. britanskega veličanstva izjavlja, da vlade v Bordeauxu ne more smatrati za vlado neodvisne države. Vlada Nj. britanskega veličanstva jemlje na znanje predlog o ustanovitvi začasnega francoskega narodnega odbora, ki predstavlja neodvisne francoske osebnosti, katere so pripravljene nadaljevati vojno ob izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Francije.«

Prve posledice navedenih izjav

Angleška vlada je prekinila diplomatske stike s Petainovo vlado v Bordeauxu, katerega je zapustil angleški veleposlanik in odpotoval v Anglijo.

V bodoče bo smatrala Anglija le novo osnovani francoski narodni odbor z generalom De Gaulleom na čelu za postaven in polnomočen, s katerim bo nadaljevala delo.

Francoski general Mittelhauser v francoski maloazijski Siriji je izjavil, da se bo njegova armada še dalje borila na strani Anglije.

Nadalje poroča angleški radio, da so slično izjavili tudi poveljniki armad v francoskih afriških kolonijah. Prav tako poroča tudi angleški radio, da tudi Amerika ne bo več priznavala francoske vlade v Bordeauxu, ampak ono v Londonu.

Številni Francozi, ki živijo v Angliji in po francoskem imperiju, so se že prijavili francoskemu narodnemu odboru pod generalom De Gaulleom za službo v angleški vojski.

Tudi Belgija razdvojena

Belgijska Pierlotova vlada se mudi še vedno nekeje v Franciji. Belgijski minister za ljudsko zdravje Jaspas pa je zapustil svoje tovariše v Franciji in se je podal v London. Iz Londona je imel 24. junija po radiu govor, v katerem je izvajal:

»Netočna poročila pravijo, da je belgijska vlada, ki je zdaj v izgnanstvu, sprejela sklep, da se ustavijo boji. Nasprotno, vojna za osvoboditev naše domovine se nadaljuje in se bo nadaljevala do zmage. Prišel sem v Anglijo, da to zagotovim in pričakujem tu svoje tovariše, ki bodo z uspehom poskušali, da se

mi pridružijo. Očividno je, da nam temeljna načela časti narekujejo našo nalogo. Naše mesto je ob tistih, ki se bore za svobodo in neodvisnost.«

Na to Jaspasovo izjavo je razglasila Pierlotova belgijska vlada, da je Jaspas izključen iz vrst belgijskih ministrov, ker je zapustil svoje mesto, ne da bi bil obvestil o tem svoje tovariše, in je odpotoval na svojo roko v London. Jaspas nima nobenega poslanstva belgijske vlade, ki odreka veljavnost vsem njegovim izjavam, katere je podal iz lastnega nagiba.

Pravila za ravnanje

Sedanja vojna je vznikla iz interesnih sporov, ki so se zadnja leta pojavili med evropskimi velesilami. Ti spori se nanašajo ne samo na evropsko ozemlje, marveč predvsem na kolonialna področja, ki ležijo v drugih delih sveta. Male države za rešitev teh sporov niso pristojne. Njim gre za to, da ohranijo neokrnjeno svoje narodno ozemlje in na tem ozemlju državno samostojnost in neodvisnost svojega naroda. To vrhovno načelo jim v sedanjem svetovnem požaru narekuje politiko stroge nevtralnosti.

Naša država je to politiko od izbruha vojne vodila ter jo vodi naprej. Vodila je to politiko z velikim uspehom. Dobila je v tem oziru priznanje vojskujočih se držav. Italijanski listi so o priliki vstopa Italije v vojno poudarili, da je naša država v sporu velesil zavzela strogo nepristransko stališče ter vodila politiko, ki je povsem v skladu s prijateljsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo. Prav tako je tudi nemško časopisje priznalo ter priznava nevtralnostno politiko Jugoslavije s pripombo, da bo tudi Nemčija spoštovala jugoslovansko nevtralnost.

Sovjetska Rusija, ki razvija zadnji čas vedno bolj stopnjujočo se dejavnost, je večkrat poudarila z ozirom na Balkan in Podonavje, da je njena želja, naj ostanejo balkanske in podonavske zemlje izven krvavega konflikta. V tem vprašanju so pogledi Rusije, Nemčije in Italije v medsebojnem skladu. Tako se je posrečilo podonavskim in balkanskim državam, da so doslej ostale obvarovane vojnih strahot. Upravičeno je tudi upanje, da bodo tudi v bodoče ostale izven vojne, četudi bi vojna še dalje časa trajala, kakor so nekateri mislili in pričakovali.

Politika nevtralnosti se mora delati ne samo od zgoraj, od strani vlade in državnih oblasti, marveč tudi od spodaj, od strani ljudstva. Pravilno zadržanje ljudstva, vseh posameznikov in slojev, je eno jamstvo več, da se nam bo posrečilo ohraniti nevtralnost ter obvarovati državo pred največjo nesrečo, ki jo v sedanjem času pomeni vojna. Ljudstvu se mora dati pričevanje, da uvideva resnost mednarodnega položaja in njegovih nevarnih zapletljivost ter da složno in krepko podpira vladu v njenem vztrajnem stremeljenju in velikem prizadevanju, da vodi ladjo naše države v pravcu stroge nepristranosti.

Dobro voljo ljudstva morajo v tem oziru podpirati neka določena pravila za ravnanje. Tembolj so taka pravila potrebna, ker so gotove stvari, ki lahko nekoliko zmedejo to ali

drugo ne dovolj poučeno glavo. S krvavo vojno drvi vzporedno po svetu živčna vojna. Njeno glavno orožje ni tank, top in letalo, marveč radio in človeški jezik. Že v zadnji številki smo čitatelje opozorili na ta glavna činitelja živčne vojne. Iz daljave prinaša radio po zračnih valovih strankarsko pobarvanje, neresnične, razburljive in hujskajoče vesti, iz bližine pa opravljajo ta posel zračni valovi, ki jih v to svrhu zagibljejo govornilni organi ljudi.

Proti takim vestem in govoricam je treba trdno zapreti uho. Le tako je možno, da ostane človeku glava hladna in kri mirna. To bodi

glavno in splošno pravilo. V obrambo nevtralnosti pa je državna oblast še izdala ta-le posebna navodila: »Prepovedano je: 1. Izkazati svoje stališče v korist katere koli vojskujoče se strani. 2. Izzivati nezadovoljnost in sovraštvo zoper katero koli vojskujočo se državo. 3. Nagovarjati k sovražnemu dejanju zoper katero koli vojskujočo se državo. 4. Žaliti ali pa kazati nespoštovanje do vojske kakšne tuje države. 5. Razširjati izmišljena in neresnična poročila, s katerimi bi se mogli kaliti odnosi med kako tujo in našo državo.« To so pravila, izdana v interesu varnosti ljudstva in države. Po njih se mora ravnati vsakdo.

Po Jugoslaviji

Preosnova naše vlade. Cvetkovičeva vlada je bila 20. junija preosnovana. Dosedanjšega ministra za telesno vzgojo Jevrema Tomiča, ki je bil postavljen za beogradskega župana, je zamenjal Dušan Pantič, upokojeni generalni konzul v Düsseldorfu na Nemškem. Novi minister je Srb iz moravske banovine in je stopil koj po končanih pravnih naukih v diplomatsko službo. Po prevratu so mu zaupali z najvišjega mesta zaupne službe in je bil predsednik raznih odposlanstev, ki so sklepala sporazume z drugimi državami. Po svojem političnem prepričanju je radikal. G. minister Pantič je kot konzul v Düsseldorfu rad obiskoval kolonije slovenskih rudarjev v Nemčiji in jim je nudil radevolje svojo pomoč.

Opozicija, ki jo tvorijo srbski demokratje, radikali (člani glavnega radikalnega odbora) in JNS, si še vedno ni na jasnem, kaj hoče in kaj naj zahteva. Zadnji čas so navedene stranke pritegnile k svojim posvetovanjem tudi zastopnike socialistične stranke, s čimer pa niso ničesar pridobile na jasnosti. Želja, ki vodi opozicijo v njeni akciji, je jasna, namreč priti v vladu. To je pa tudi edina jasnost, ki se odraža iz vrst opozicije. V programu pa vlada zamegljenost. O notranji ureditvi naše države gospodje od opozicije še niso razodeli svojega načrta. Tudi še niso nedvoumno in iskreno pristali na narodni sporazum s Hrvati z dne 26. avgusta 1939. Brez tega pa je vsako dejansko sodelovanje s Hrvati izključeno. Tako se tudi na politiki opozicije, osobito JNS, spričuje resničnost izreka, da je nemogoče služiti dvema gospodoma. Ni mogoče biti po programu opozicionalen, hkrati

pa biti na vladi ter uživati blagodati, ki iz tega izvirajo.

Odlični madžarski gostje na obisku v Beogradu. Dne 22. junija so se pripeljali v Beograd odlični madžarski gostje pod vodstvom ministra za trgovino in promet dr. Jožefa Varge in budimpeštanskega župana Jenő Karafiata. Madžarski minister in župan sta bila sprejeta od kneza namestnika in sta se razgovarjala z našim ministrskim predsednikom Cvetkovičem in zunanjim ministrom Markovičem. Madžarski obisk je trajal štiri dni in je veljal poglobitvi odnošajev med obema državama.

Nov trgovinski sporazum s povečanimi kontingenti med našo državo in Italijo. V Rimu je bilo zaključeno 20. junija šesto zasedanje jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora. Ob tej priliki so bila med obema državama urejena vprašanja, ki so se nanašala na medsebojne trgovinske odnošaje. Zlasti so bili povečani kontingenti za les, katerega izvažajo Jugoslavija največ v Italijo. Povečani so tudi kontingenti za žito, jajca, živo in zaklano perutnino, za govedo, prašiče, meso, mast, slanino, za surove kože in drugo blago. Italijanski uvoz se bo povečal v Jugoslavijo zlasti pri rižu, glede strojev, žvepla in potrebščin za našo tekstilno industrijo.

Za narod delati,

moči vse moške dati koristi obči,
skrbi nakladati si domovinske,
dolžnost je sveta vsakemu možu.

Fran Levstik: Besede Slovincem.

Koralna kača. Večina Evropevcov pozna Panamo (prekop med Srednjo in Južno Ameriko) le po Panamskem prekopu in po panamskih slamnikih, ki v ostalem niti ne izvirajo iz te dežele, čeprav nosijo njeno ime. Kdor pa se malo bliže zanima za to deželo, ve, da ima poleg raznih vsakdanjosti tudi poseben »panamski strah«. To ni niti kakšen razbojniški poglavar, niti kakšen krvičeljen general, temveč je neka kača. To je izredno hitra in ujedljiva žival s strupom, ki ubije v nekoliko minutah, najpozneje pa v 20 minutah tudi najmočnejšega moža. V zadnjem času govore v Panami spet pogostje o tej kači, ki so ji dali ime »koralna kača«, pri čemer pa je pripomniti, da si praznoverni doma-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetskega življenja

*

25

Klavs se je obrnil proti njej in jo dolgo gledal. Okleval je. Čez čas pa je naglo stopil k pisalni mizi in je v smrtni obsodbi prečrtal ime Alekseja Andrejeva ter napisal ime Nataše Krilov. Na koncu spisa je pripisal ukaz o Aleksejevi izpustitvi ter Natašini zatvoritvi.

Nato je stopil z listom v roki k Nataši. Spet jo je pogledal. Ob pogledu na nedolžno deklico, ki mu je bila darovala srce, se je vsa notranjost uprla njegovemu činu.

»Ne! Tisočkrat ne!« je vzkliknil. »Ne sprejemem te zamenjave!«

»Moraš jo sprejeti!«

»Moram? Zakaj?«

»Ker sem jaz, in sicer samo jaz začetnica vstaje!«

»Ti?« se je začudil komisar. »Kako to?«

»V veliki sobi, ki jo ti dobro poznaš, se je Fedor boril z rdečimi delavci, ki so ga hoteli umoriti. Ko sem to videla, sem tekla na dvorišče in zavpila ljudem, ki so med odmorom počivali: »Na pomoč! Fedorja hočejo ubiti!« in oni so začeli vstajati.«

Klavs je hladno prožil list Nataši. Brezčutno je rekel:

»Izroči to zapoved Karanzinu! Našla ga boš v hiši vaškega sovjeta.«

Nataša je brez drhtenja prevzela svojo smrtno obsodbo.

»Z Bogom, Klavs!« je mirno rekla.

Nato je odšla.

15.

V zaporu, ki je bil v hiši vaškega sovjeta, so bili zaprti Aleksej Andrejev, Fedor in Peter.

Jetniki so ravno použili večerjo, katero jim je bil prinesel Aksakov. Sveča, ki je stala na mizi, je osvetljevala tri prazne krožnike in košček suhega kruha.

Možje so molčali. Vsak je bil zatopljen v svoje misli in se jim ni ljubilo govoriti. Čutili so dihanje smrti in ob misli nanjo jih je mrazilo. Vročični pogledi so begali po prostoru in se ustavljali na maloštevilnih predmetih, ki so bili v njem. Misli so blodile po vasi in se ustavljale pri posameznih hišah. Potem so se vrnile in se nagrmadile v dušah. Vsi trije so razmišljali o svoji preteklosti, za katero bodo kmalu dajali Bogu račun. V srcih se je vzbudila skrb, ker ni duhovnika, ki bi jim dal odvezo. A ta skrb je kmalu izginila. Vsi so zaupali v božjo dobroto. Življenje bodo žrtvovali za sveto stvar in to bo gotovo vzbudilo njegovo usmiljenost...

Dekliški dnevi na Betnavi

Slabe pol ure hoda iz Maribora na južno stran leži prostorno graščinsko poslopje Betnava, last lavantinske škofije. Grad obdajajo krog in krog njive in travniki, le pred pročeljem se razprostira obširen park, ki ima to zanimivost, da ga od vseh strani obkroža z vodo napolnjen prekop.

Ta betnavska graščina in njen park sta postala v zadnjih letih zelo znana. Morda ne toliko najširši javnosti, pač pa tisočem slovenskih deklet, ki se tu zbirajo.

Kako je prišlo do tega in kaj privablja dekleta na Betnavo? Naj to na kratko razložimo.

Sedanji lavantinski Nadpastir, škof dr. Ivan Tomažič, ki dobro pozna duhovne potrebe svoje škofije, je pred leti poslal nekaj izobraženih deklet na Holandsko, da se tam usposobijo za »katehistinje«, to se pravi, za apostolsko delovanje med dekleti. Ko so se te katehistinje vrnile v Maribor, jim je Nadpastir odprl vrata betnavske graščine ter jim z velikimi žrtvami omogočil, da so tukaj, pod njegovim vodstvom, ustvarile nekakšno ognjišče apostolata za naša slovenska dekleta.

Katehistinje prirejajo na Betnavi številne tečaje, na katerih navajajo dekleta iz vseh slojev za apostolsko življenje in delo med svetom. To se pravi, navajajo jih k življenju samozatajevanja, zvestega izpolnjevanja stanskih dolžnosti in dejavne ljubezni do bližnjega, pa tudi, da vsaka po svojih močeh pridobiva še druge za takšno življenje. Večkrat na leto se vršijo na Betnavi zaprte duhovne vaje za dekleta iz mest in dežele. Katehistinje vneto sodelujejo pri duhovni obnovi deklet v okviru Dekliških krožkov in v ta namen hodijo tudi ven na deželo. Enkrat na leto pa prirede velika skupna dekliška zborovanja na Betnavi. Ta versko-obnovitvena zborovanja imajo svoje posebno ime »Dekliški dnevi«. Obsegajo pester spored, ki jim je vsem le en cilj: navdušiti dekliška srca za lepoto in srečo življenja po božji volji in jih po možnosti usposobiti, da ponesejo tako ožarjeno sonce svoje čiste mladosti tudi v svoje domove, k svojim staršem, bratom in sestram.

Ti Dekliški dnevi so po dosedanjih izkušnjah dnevi resničnega veselja in duhovnega

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

prerojenja za dekleta. Nestrpno jih radi tega pričakujejo, da se v tisočih zberejo krog svojega Nadpastirja in v njegovi navzočnosti potrdijo svojo zvestobo Bogu in domovini.

Letošnji Dekliški dnevi se vrše 29. in 30. junija. Krščanski starši, ne branite svojim hč-

ram udeležbe pri teh dnevih. V težkih časih, v katerih živimo, leži naš up na naši mladini. Slovenska dekleta bodo jutri slovenske gospodinjice, slovenske matere in vzgojiteljice bodočega rodu. Z molitvijo in razumevanjem jim pomagajmo, da bodo postale zares vredne naslednice naših vernih slovenskih žena in mater. Dekleta, Bog vas sprejmi na Betnavi in blagoslovi vaše delo!

Novice iz domačih krajev

Smrtna žrtev božjasti. Na Janici pri Sv. Danijelu na Koroškem so imeli pri Pernatu pokrivača, ki je pokrival streho z lesenimi deščicami. Deščice so namakali v vodi v nabiralniku. 17 letni Lovro Drug je šel po deščice v nabiralnik, a ga ni bilo več nazaj. Ko so ga šli iskat, so ga našli mrtvega na dnu nabiralnika. Fant je bil že dalje časa božjasten in je utonil, ker ga je vrglo v vodo in ni bilo nikogar, da bi ga pravočasno rešil.

Raznašalec kruha smrtno povozil staro ženico. V Mariboru v bližini mestne oskrbnice v Strossmayerjevi ulici se je zgodila dne 19. junija prometna nesreča, koje žrtev je postala 76 letna posestnica Marija Perkičeva iz Kacijanarjeve ulice. Perkičeva se je podala na trg, da bi nakupila razna živila. Po opravi na trgu se je vračala proti domu mimo oskrbnice kar po cesti. Nenadoma ji je privozil nasproti na kolesu mlad raznašalec kruha Oskar Šmigoc. Podrl je ženico na tla tako močno, da jo je obilila kri in je obležala nezvestna. Na pomoč pozvani reševalci so prepeljali povozeno v bolnišnico, kjer je pa kmalu po prevozu umrla.

Padel s češnje 6 m globoko. V Mariboru na vrtu Koroščeve ulice 39 je obiral češnje 18 letni Franc Šiblak. Nenadoma se mu je utrgala pod nogami veja in je padel 6 m globoko. Nesreča je hotela, da je priletel pri padcu naravnost na obraz, katerega si je strahovito poškodoval in povrh si je še zlomil levo roko nad komolcem. Hudo poškodovani je bil od reševalcev koj prepeljan v bolnišnico.

Nesreča pri prevozu svinj. Sredi minulega tedna so pregledali v Mariboru za Nemčijo določeni prevoz svinj in ugotovili, da je poginilo med vožnjo od vročine in žeje 30 prašičev.

Zidarski strežaj ponesrečil. V Mariboru je padel na neki stavbi 18 letni zidarski strežaj Maks Širc v globino. Pri padcu se je hudo poškodoval na glavi.

Prometna nesreča. Mehanik Jožef Steker je zapeljal ne daleč od Turnišča pri Ptujju z motornim kolesom v kup gramoza in se pre-

vrnil. Steker se je hudo poškodoval na obeh nogah. Njegova sopotnica Terezija Rošker je obležala nezvestna s hudimi notranjimi poškodbami. Poškodovanca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Usodno trčenje avtomobila in motornega kolesa. Na Pečici nad Poljčanami sta trčila osebni avtomobil nekega mariborskega avtomehnika in motorno kolo, katerega je vodil šofer Martin Jagodič iz Kostivnice pri Rogiški Slatini, zadaj za njim pa je sedel njegov polbrat Alojzij Kit, kovaški pomočnik. Jagodiča je pognal sunek s kolesa in se je le laže poškodoval, Kita pa je vrglo na zaščitno steklo avtomobila. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da so ga prepeljali v bolnišnico v Maribor v globoki nezvesti in je tam kaj tudi umrl.

Motociklist zakrivil nesrečo. Na cesti v Liscu pri Celju je podrl neki motociklist 59 letnega upokojenega davčnega oficijala Alojzija Tevža iz Lisc, ki si je zlomil pri padcu desno nogo. Tevža so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Dva hudo ponesrečena delavca. 27 letni delavec v železarni v Štorah, doma iz Laške vasi pri Teharjih, je padel pod voz. Kolo je šlo čez njega, mu zlomilo roko in nogo, dobil pa je tudi hude notranje poškodbe. Odali so ga v celjsko bolnišnico. — V kamnolomu gg. Mazeja in Mlakarja v Šošanju pri Velenju se je primerila v sredo huda nesreča, katere žrtev je postal 30 letni delavec Anton Auberšek iz št. Janža na Vinski gori pri Velenju. Auberšek je usodnega dne delal v kamnolomu, kjer se je usulo na njega kamenje, pri čemer mu je neki oster kamen odsekal prste na desni roki. Ponesrečenca so takoj prepeljali v slovenjgraško bolnišnico.

Drag konj se ubil. V Laškem je podivjal 8000 din vreden konj gostilničarja Henke. Konj se je zaletel v vogel Drolčeve gostilne, si razbil glavo in poginil.

Železniškega kurjača zadela smrtna nesreča. Dne 19. junija se je zgodila v Trbovljah na premogovnem kolodvoru smrtna nesreča. V Trbovljah se je ustavil vlak v premogov-

Vrata so se odprla. Vstopili so Karanzin in dva konjenika s puškami v rokah.

Obsojenci so vstali. Prepričani so bili, da jih bodo takoj ustrelili.

Karanzin se je obrnil k Alekseju in mu ukazovaje rekel:

»Aleksej Andrejev, sledi mi, ker si prost!«

Obsojenci so se spogledali.

»Prost?!« so vsi trije zašepetali.

Prepričani so bili, da je vse skupaj zvijača. Karanzin jih bo drugega za drugim izvalil iz zapora in zunaj jih bodo postrelili ko stekle pse.

Aleksej se je obrnil h Karanzinu in mu rekel:

»Potrpi! Če že prvi moram iti, dovoli, da objamem svojega sina.«

»Nimaš prav, če misliš, da boš moral umreti!« je odvrnil Karanzin.

Aleksej se ni zmenil za njegove besede. Fedorja je objel in mu rekel:

»Sin, bodi pogumen! Tebe bodo gotovo zadnjega ustrelili!«

»Z Bogom, oče! Ne boj se zame!« je odvrnil sin s precej odločnim glasom.

»Hitro! Hitro!« je silil Karanzin.

Aleksej je še stopil k Petru in je poljubil mladeničeva blede lica. Potem je stopil pred Karanzina in mirno dejal:

»Pripravljen sem!«

»Pojdi!«

Starec se je pobožno prekrižal in stopil proti vratom.

V temni sobi, kamor je prišel, je naredil nekaj korakov, potem pa se je ustavil in čakal, da ga ustrelijo s samokresom ali pobijejo s puškinimi kopiti, da bi napravil manj ropota. Medtem pa ga je nekdo prijel za roko in potegnil za seboj. To je bil Karanzin, ki mu je rekel:

»Ne boj se, rešen si smrti!«

Šel je za Karanzinom. Kmalu so se odprla zunanja vrata.

»Prost si!« je spet dejal Karanzin.

Pri tem ga je porinil na prosto in za njim zaprl vrata.

Aleksej je dvignil oči proti nebu. Na nebu so sijale zvezde, molčeči gledalci človeških žaloiger. Starec je pomišljal, ali bi šel dalje. Domišljal si je, da so proti njemu naperjene puške in kakor hitro naredi korak, bodo jeknili streli in on se bo zadet zgrudil. Noč je bila svetla in tiha. Stal je in se oziral okrog sebe. Dasi je še tako napenjal oči, ni opazil ničesar, kar bi pričalo o kaki zvijači. Ali je torej v resnici prost? Premaknil se je in naredil dva koraka, potem spet dva. Še vedno vse tiho. Naglo jo je ubral proti domu.

Spotoma je videl ognje, ki so goreli okrog vasi. Rdeči

čini drugače niti njene-ga imena ne upajo izgovarjati. Pojavila se je namreč nenadno v krajih, kjer je doslej še nikoli niso videli, in vlada je pozvala vse gozdovnike in Indijance, naj se spravijo na temeljit lov na to nevarno žival. Razpisala je celo nagrade. Toda domačini ne verjamejo prav, da bo uspešno kačo na ta način obvladati.

Ded, oče in vnuk — žrtve vojne. Francoski listi poročajo o mladem letalcu Jeanu Garnieru, ki ga je zadela nemška krogla neposredno po tem, ko je zbil eno izmed osmih nemških letal, ki so ga bila obkrožila. Oče tega letalca je bil ubit na fronti leta 1914., deda pa so Nemci ustrelili istega leta kot talca. Mladi letalec je tedaj predstavnik rodbi-

nem skladišču, da bi se založil s premogom. 52 letni kurjač Jožef Gubsleiter, rodom iz Stare vasi pri Velenju in stanujoč v Mariboru, je imel do pristanka vlaka opravka okrog stroja. Mimo je privozil premikalni vlak, ki je zaposlenega Gubsleiterja stisnil in ga hudo poškodoval na znotraj. Ponesrečenega so naložili koj v ljubljanski vlak, ki bi ga naj prepeljal v bolnišnico, a je revež umrl že med prevozom radi izkrvavitve.

Mlad avtomobilist smrtno ponesrečil. V noči 22. junija se je peljal iz Zagreba v avtomobilu proti svojemu domu pri Sv. Križu blizu Kostanjevice 25 letni Jože Kerin, sin posestnika in svetokriškega župana. Na ostrem ovinku proti Cerkljam, kjer pelje cesta skozi gozd Mraševo, je izgubil oblast nad vozilom, ki se je prevrnilo ter razbilo in pokopalo pod seboj Kerina. Izpod razbitega avtomobila so potegnili smrtno nevarno poškodovanega Kerina, katerega so prepeljali v bolnišnico v Brežice, kjer je kmalu umrl.

Ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne smrtno ponesrečil pri reševanju nečaka. G. Franjo Golob, ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne, se je peljal zadnjo nedeljo zjutraj z vlakom z gospo in družbo v Kamnik in od tam se je podal v Kamniško Bistrico. Popoldne je šel gospod ravnatelj na sprehod s svojim nečakom, kateremu je bil boter. Šla sta proti tako zvani Rokovnjaški jami ob poti, ki pelje na Kamniško sedlo. Fantu je spodrsnilo in je začel drčati proti jami. Ravnatelj je hotel nečaka zadržati, a je tudi njemu spodrsnilo in je padel v globino. Priletel je v jamo z glavo navzdol in si je prebil čelo na ostrem kamnu ter je bil mrtev v nekaj trenutkih. Fantu se ni zgodilo nič hudega.

Pri gradnji ceste ponesrečil. Pri gradnji ceste Naklo—Kranj na Gorenjskem je pri kopanju gramoza v jami podsulo 18 letnega delavca Franca Murgelja. Ponesrečeni je dobil nevarne poškodbe po glavi in telesu ter so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Strelna v govejem hlevu. V št. Lovrencu na Dolenjskem so doživeli sredi minulega tedna hudo nevihto z nalivom, med katero je padel treskalo. Enkrat je urezalo v oreh poleg hiše Lojzeta Ovna, p. d. Tomazina, ki je poleg gozda na Muhobranu. Z oreha je švignila strelna v goveji hlev, kjer je ubila junca in telico. Pri Tomazinu je bil pred devetimi leti ubit od strele pri skednju na verigo priklenjeni pes.

Uprava »Mariborskega tedna« je na skupni seji načelstva in nadzorstva sklenila preložiti letošnji IX. Mariborski teden, ki bi se bil moral vršiti od 3. do 11. avgusta in za katerega so bile že vse predpriprave v polnem

Mladostne poteze niso odvisne od Vaše starosti, ampak od negovanja Vaše kože. Poskusite vsaj enkrat NIVEO! Zakaj samo NIVEA vsebuje EUCERIT, ki daje Vaši koži zdravje, a samo zdrava koža lahko izraža mladostne in sveže poteze.

teku. Merodajno je bilo pri tem predvsem dejstvo, da je bil Mariborski teden osnovan predvsem kot tujskoprometna ustanova, ki naj pokaže tujcem vse lepote mariborskega okrožja ter njegove gospodarske sposobnosti in njegov kulturni razvoj. Ker radi vojnega stanja ni pričakovati nikakega dotoka tujcev, je uprava sklenila letošnjo prireditev preložiti na poznejši čas.

Dijaškega tabora v Ptuj ne bo. Zaradi prepovedi taborov in zborovanj se tabor Slovenske dijaške zveze, ki bi imel biti v začetku julija v Ptuj, ne bo vršil.

Redek primer. Na ribniku v mariborskem mestnem parku vzdržuje Olepševalno društvo labudjo družino. Pred kratkim se je ta družina povečala za dva mladiča. Mati mladit pa se je te dni tako razhudila nad mladitčema, da je enega ubila, drugemu pa je komaj rešil življenje čuvaj parka. Divjaška labudka se je nato spustila za mladimi račkami in je tudi med temi povzročila veliko nesrečo.

Maribor za modernizacijo gasilstva. Ker je Maribor eno največjih industrijskih mest v Sloveniji, se je lotila mariborska gasilska četa organizacije in modernizacije gasilskih edinic po večjih industrijskih podjetjih. Po odlokih mestnega poglavarstva bo po mariborskih velikih industrijskih podjetjih organiziranih pet gasilskih čet, šest samostojnih oddelkov in sedem stalnih gasilskih straž. Te

edinice bodo štele 300 izvežbanih in moderno opremljenih gasilcev. Tečaji, ki se pripravljajo v Mariboru, bodo izvežbali okoli 100 častnikov in podčastnikov bodočih industrijskih gasilskih edinic. Tečaje bo priredila mariborska gasilska župa v mesecu juliju in bo obsegal vsak po 30 ur predavanj.

Revnejši otroci iz Maribora v šmarnskem okraju. Mariborska občina je pošiljala že leta revnejše otroke čez počitnice v svojo počitniško kolonijo na Pohorje in na morje, da so se slabotni otroci pod nadzorstvom učiteljskega zdravstveno opomogli ter okrepili. Letošnje poletje čitamo, kako izpraznjujejo od sovražnika ogrožena velika mesta, predvsem otroke, in jih pošiljajo na deželo, da bi ne bili malčki izpostavljeni v toliki meri napadom iz zraka. Tudi mariborska občina je napravila v minulem tednu poskusno izpraznitev otrok. Okrog 200 otrok se je že odpeljalo pod vodstvom učiteljskega v okraj Šmarje pri Jelšah. Sto deklic je razmeščenih v Rogaški Slatini, 40 dečkov pri Sv. Petru na Medvedovem selu, 60 fantkov pa v Šmarju pri Jelšah. Mariborski otroci so bili na kmetih z veseljem sprejeti in se jim bo sigurno dobro godilo. Oskrbnino za te otroke bo plačala mariborska mestna občina.

Mnogo obetajoč up za čebelarje. Naš čebelarji dopisnik nam poroča: Čebelarji po Murskem polju in sploh po Slovenskih gorah smo bili letošnjo pomlad v hudi stiski.

ne, ki je v treh zaporednih pokolenjih v borbi z Nemci izgubila svojega poglavarja. Od vseh sorodnikov letalca živi sedaj samo še njegova mati, ki se spominja strahovitih trenutkov, ko je morala prisostvovati usmrtnitvi svojega očeta in je pri tem držala v naročju svojega sina Jšana. Nad redko krutostjo usode, ki se je tako neusmiljeno zrušila na eno in isto družino, čuti vsakdo s prizadeto materjo globoko sočutje.

Norveško izvozno pristanišče za les. Stavanger je v prvi vrsti izvozno pristanišče za les. Ima dobre železniške zveze z zaledjem, in sicer s Sandnesom, Bransundom, Egersundom ter Ilekkefjordom, kraji, ki slovijo takisto kot izvozna pristanišča Norveške za ribe in les.

so še vedno tu. Položaj se torej ni spremenil. Kako to, da so ga izpustili?

Mislil je, da Klavs noče preliti očetove krvi. Ali ga je morda kdo zamenil? Zakaj Klavs raje ne reši Fedorja? S kakim veseljem bi on dal življenje za svojega mlajšega sina! Čemu naj živi, ko bo moral preživljati obupna stara leta! Čez nekaj ur bo konec Fedorjevega življenja.

Ko je prišel na dvorišče, se je ustavil. Pogledal je okna velike sobe, ki so bila slabo razsvetljena. Ali je res doma? Zdelo se mu je, da je vse samo privid, ki se bo kmalu razblinil.

Stopnice so zabobnele pod njegovimi koraki. Ko je slišal ta glas, je spoznal, da je to, kar se dogaja, resničnost.

Počasi je odprl vrata. Zaškripala so. Pogledal je po sobi. V senci je zagledal Karino. Klečala je in molila. Zdelo se je, da ni slišala škripanja. Počasi in tiho je stopil naprej. Ker ni gledal pod noge, je zadel ob neki predmet, ki je ležal na tleh. Ropot je predramil Karino. Okrenila se je. Ko je zagledala moško postavo, je kriknila od strahu.

»Karina, ne boj se, jaz sem!« se je oglasil Aleksej. Žena je vstala, skočila k njemu in ga čvrsto objela.

»Aleksej, izpustili so te?« je vprašala veselo.

»Da!«
Veselo je kmalu izginilo iz ženininih oči. Z drhtečim glasom je vprašala:

»Kje sta pa Fedor in Peter? Ne vidim ju.«

Starcu je bilo tesno pri srcu. Kaj naj odgovori? Nekaj časa je zrl v oči svoje žene, potem pa odvrnil:

»Ne vem, kje sta. Ker so mene izpustili, bosta gotovo tudi ona rešena.«

Ženo je hotel vsaj za nekaj časa potolažiti. Toda Karine ni mogel premotiti. Bolestno je rekla:

»Ne, ne bosta rešena! Klavs se je tebe usmilil, ker noče prelivati očetove krvi. Toda Fedorju in Petru ne bo prizanesel.«

V sobi je zavladala mučna tišina.

Aleksej je opazil Elzo Krilov, ki je spala v svojem kotu. Spomnil se je Nataše in vprašal:

»Kje je Nataša?«

»Po večerji je odšla. Gotovo bo kmalu prišla.«

»Počakajva, potem pa bomo šli spat.«

Ko je Karanzin izpustil Alekseja, se je vrnil v sobo, v katero je bil zaprl Natašo.

Prišel je zelo samozavestno kot človek, ki se zaveda svoje oblasti nad drugimi.

Nekaj časa je opazoval deklico. Njegov pogled je bil tako čuden, da je Nataša zmedel. Srce ji je napolnil strah zaradi navzočnosti tega človeka.

»Zakaj čakaš?« je vprašala prisiljeno mirno. »Odvedi me k Fedorju in Petru!«

Karanzin se je zasmel.

Zima je bila preveč dolgotrajna, spomladi pa skoraj sploh ni bilo. Koliko je bilo spomladnih dni, ki so bili deževni in hladni! Prepričani smo bili, da bomo morali čebelni zarod krmiti vso spomlad, ker so se panji praznili namesto da bi se polnili. Drevje je sicer cvetelo, a vreme je bilo tako neugodno, da niso čebele nič nabrale. Prvi up je zasijal čebelarjem, ko je odprla svoje cvete akacija, ker je bilo vreme v tem času precej ugodno. Z akacijinim cvetom so si čebele toliko opomogle, da so nadomestile prejšnjo slabo pašo. Da je akacija letos dala res mnogo medu, naj nam pokaže naslednji primer: Nek čebelar na Murskem polju je tehtal panj, preden je začela cvetiti akacija in tudi po cvetju. Panj je bil za 14 kg težji. Torej so čebele nanosile toliko medu v teku akacijinega cvetenja. To je lep prirastek in če bosta potem še lipa in ajda dobro medili, bo letos dovolj medu in ne bo treba čebelarjem pitati svojih muh. Poudariti moramo še, da lani akacija ni dala od sebe ničesar, ker je bilo ravno v času najlepšega cvetja stalno deževno vreme, vendar pa je lani sadje dobro cvetelo, dočim je ajda umorila zgodnja slana. Čebelarji trdno upamo, da bomo v letošnjem skrajno slabo obetajočem letu vsaj mi zadovoljivo odrezali.

Požari

V noči je udarila strela med nevihto v gospodarsko poslopje posestnika Alojzija Boriška na Selu nad Polšnikom pri Litiji. Strela je poslopje vžgala in v hlevu ubila konja in vola. Vsega skupaj je bilo v hlevu devet glav živine, ki je niso mogli rešiti zaradi tega, ker so bila v hlev ena sama vrata in se je prav pred vrata takoj vsula goreča streha. Poleg živine so zgoreli tudi kmetijski stroji, vse orodje in vse žito ter še streha na hiši. Škoda je cenjena na 133.000 din, zavarovalnina pa znaša 5000 din.

Od udarca strele med nočno nevihto je bila hudo prizadeta hiška podružna cerkev sv. Mihaela v Razvanju pri Mariboru. Strela je udarila v stolp in vrgla iz njega zvonove. Zrušila in zažgala je tudi leseno stolpno ogrodje. Gasilci so komaj otihi cerkev. Hudo prizadeta cerkva je iz leta 1111., je ena najstarejših in je bila dolgo časa sedež župnije Hoče.

V mariborski livarni in tovarni kovin, koje lastnik je g. Pengg, se je 18. junija vnela smola, katero segrevajo v posebni peči in prekuhavajo v njej cevi iz posebne lepence. Mariborska gasilska četa je ogenj ugasila. Na peči, strehi in uničenem materialu ima podjetje 80.000 din škoda, ki je krita z zavarovalnino.

V vasi Rošnja na Dravskem polju pri Ptujju je izbruhnil ogenj v hiši posestnika Lovrenca Pesek. S hišo vred je zgorela tudi oprema. Plameni so preskočili na gospodarsko poslopje sosedu Franca Dobnika in ga vpepili.

Med neurjem je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Konrada na Drava-

nji, občina Sv. Benedikt v Slov. gorica. V hipu so zajeli ognjeni zublji vse poslopje in uničili skedenj ter ostrešje. Orodje, stroje in živino so rešili z vso požrtvovalnostjo bližnji sosedje. Škoda je okrog 15.000 din, medtem ko je bil posestnik zavarovan le za 4000 din.

V Bačkovi pri Sv. Benediktu v Slov. gorica je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Konrada. Ker je bilo poslopje krito s slamo, je kljub nalivu pogorelo. Domači in sosedje so rešili živino, vse drugo je postalo žrtev plamenov. Pogorelec je oškodovan za 25.000 din, zavarovalnina znaša 4000 din.

Kam bomo še prišli? V Dogašah ob Ptujski cesti v okolici Maribora so nabirali zadnje nedeljo otroci borovnice. Med njimi sta bili tudi šest- in osemletni hčerkici delavca Franca Kavčiča iz Dogaš. Proti poldnevju sta se namenili dekletci z nabranimi borovnicami proti domu. Naenkrat je hotel šestletni Idi Kavčič iztrgati podivjani fant košarico iz rok. Ker se je dekletce uprlo nasilju, ga je sunil tako hudo, da je padlo, priletelo s sencem ob kamen in bilo mrtvo. Njena osemletna sestra je dvignila s tal sestrico in jo odnesla do bližnje gospe s sporočilom, da Ida ne diha več. Ves trud z umetnim dihanjem je bil zaman. Divjak, ki je povzročil v surovosti grozno dejanje, je 12 letni Anton Kac, sin delavke, ki je bil čez počitnice za pastirja pri posestniku Francu Prošmanu v Dogašah. Ta primer nam kaže, kako je na žalost posurovela že ljudskošolska mladina, ki raste brez prave vzgoje staršev.

Nepoboljšljiv. Ivan Žunkovič iz Limbuša pri Mariboru je bil že enkrat kaznovan radi tatvine. Iz kaznilnice se ga izpustili na pogojni dopust. Zadnje dni so ga orožniki zopet prijeli, ker je vlomil v stanovanje posestnika Antona Jauka v Limbušu, kateremu je odnesel iz omare 700 din. Jauk je izjavil, da mu je zmanjkalo v zadnjem času do 2000 din in nekaj predmetov. Aretirani Žunkovič priznava tatvino 700 din, ostalo pa zanika.

Nakovala niso varna pred predolgimi prsti. Iz neke nove stavbe v Dr. Medvedovi ulici v Mariboru je nekdo ukradel ključavničarskemu mojstru Karlu Hitzlu 1000 din vredno nakovalo.

Trije kubiki lesa ukradeni. Posestnik Andrej Osrajnik je prijavil orožnikom v Ribnici na Pohorju, da mu je nekdo ukradel iz gozda tri kubike 1000 din vrednega lesa. Orožniki so imeli kmalu storilca v osebi nekega L. K., ki je les koj prodal, a zanika vsako krivdo in jo vali na drugo osebo.

Okraden posestnik. V opoldanskem času je bilo na Malni pri Sv. Juriju v Slov. gorica vlomljeno v hišo posestnika Franca Lorberja. Tat je odnesel 3300 din gotovine. Ni se pa dotaknil

6000 din, katere je imel Lorber še skrite. Najbrž se je tatu mudilo, da ni imel časa za nadaljnje brskanje ter iskanje. Tatu so morale biti dobro znane Lorberjeve hišne razmere.

Vlomilec okradel posojilniško blagajno. V Škocjanu pri Turjaku na Dolenjskem je posojilnica v župnišču. Soba z blagajno je v prvem nadstropju in močno zaklenjena. Vlomilec je porabil prihlko, ko je bila sv. maša in je vlomil v posojilniške prostore z močnim železom. Odnese je iz posojilniške blagajne 8000 din, iz cerkvene 1000 din, župniku 120 din, samokres in srebrno uro z verižico. Vlom v škocijansko župnišče je priznal zadnje dni v Ljubljani prijati vlomilec Tekavec, ki je padel v roke pravice v Rožni dolini po pravi revolverski bitki s stražniki in zasledovalci.

Obstreljen na tujem vrtu. Nič mladim fantom tako ne diši, kakor tuje češnje, katerih se radi lotijo v nočeh iz mladostne objestnosti. Pri nedovoljenih nočnih obiskih tujih vrtov ali sado- nosnikov pride pogosto do neprijetnih srečanj in celo do nevarnega obstrela, kakor se je to zgodilo v minulem tednu v Devici Mariji v Polju pri Ljubljani. Trije vaški fantje so se splazili v noči na vrt železniškega uradnika Sedlačka, katerega je vznemirilo čudno lomastenje. Odprl je okno in zaklical: »Kdo je?« Ker ni bilo nobenega odgovora, je ustretil na slepo proti grmu na vrtu. Ko se je zgubil pok, sta skočila dva preko plota, iz grma pa se je oglasil bolesten stok. Sedlaček je koj pohitel proti grmu in je našel v njem obstreljenega delavca Franca Kobilšeka, ki stanuje v D. M. v Polju. Nudil mu je prvo pomoč in poklical ljubljanske reševalce, kateri so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ga je pogodila krogla v hrbet in da je poškodba prav resna.

Tolovaj pobil in izropal staro posestnico. Neznani tolovaj je pričakal v Ločah pri Poljčanah 68 letno Nežo Juteršnik, ženo posestnika, in jo je pobil s kolom ter izropal stanovanje. Napadena je imela toliko moči, da je vpila na pomoč, česar se je razbojnik ustrašil ter pobegnil. Juteršnikovo so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Celjsko sodišče je izreklo dve obsodbi. V Celju je dajal na okrožnem sodišču odgovor 20 letni čevljarški pomočnik Ludovik Gorican iz Okiške vasi pri Oplotnici, ker je napadel 10. maja v gozdu Janeza Breznika, ga udaril z ročico po glavi in ga tako poškodoval, da je udarjeni umrl. Gorican je bil obsojen na 4 leta ječe. — Isti dan se je zagovarjal pred celjskimi sodniki 19 letni Ivan Hlupič. Dne 17. maja je imenovan v Zbelovski gori pri Ločah s kolom udaril Jutršek Nežo po glavi tako hudo, da je postala radi ohromelosti za delo trajno nesposobna. Hlupiču so prisodili 2 leti in 1 mesec strogega zapora.

Velika železniška nesreča ob severni meji

Na železniški progi Maribor—Št. Ilj v Slov. gorica se je zgodila 21. junija okrog pol šestih zjutraj velika železniška nesreča med Pesnico in Cirknico. Tam, kjer gre cesta proti Grahornikovemu veleposestvu in križa železniško progo blizu železniškega prelaza na

»Preveč se ti mudi. Jaz se dobro počutim v tvoji družbi.«

Nataša se je stresla. Spomnila se je na to, da jo je Karanzin svojčas že nadlegoval. Kaj neki hoče od nje? Čakala je.

»Ali si tako želiš smrt?« je on vprašal.

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Zahtevala si, naj te sprejmejo za talec namesto Alekseja Andrejeva, toda če pristaneš na to, da postaneš moja žena, te bom rešil smrti.«

Nataša je molčala. Karanzinova ponudba je bila tako prostaška, da ni našla besed za odgovor.

Karanzin je mislil, da Nataša razmišlja o njegovem predlogu. Da bi pospešil njeno odločitev, je dejal:

»Ne premišljuj dolgo! Ali moreš žeteti večjo srečo in čast, kakor je boš deležna, če postaneš žena predsednika sovjeta! Razen tega pa rešiš svojo glavo!«

Ona ga je pogledala.

»Dobro veš, da morajo umreti trije ljudje!« je rekla.

»Vem! Zaradi tega se ne vznemirjam! Jaz se bom že pobrigal za tretjega talca... Nataša, veš, da si se mi vedno dopadla. Ne bodi nespametna! Pusti druge, naj gredo v svoje prazno nebo, ti pa ostani z menoj v mirnem kotičku rdečega raja!«

»Molči!« je prezirljivo odvrnila Nataša.

»Odbijaš moj predlog?«

»Da!«

Karanzin je zardel od jeze.

»Marš, blede psica, k onima zločincema, ki sta se drznila nasprotovati boljše vizmu!«

Zgrabil jo je za rame. Nataša se ni upirala. Mirno je dovolila, da jo je vlekel iz sobe.

Karanzin je odprl vrata, pred katerimi sta stala dva konjenika. Potem pa je tako močno sunil Natašo, da bi skoraj padla pri vstopu v sobo, katero je slabo razsvetljevala dogorevajoča sveča.

Fedor in Peter, ki sta sedela na klopi in skrivala obraze v dlani, sta vstala, ko sta slišala, da so se vrata odprla. Misli sta, da ju bodo peljali na morišče, kakor so storili z Aleksejem. Toda kako veliko je bilo njuno začudenje, ko sta zagledala Natašo!

Vrata so se zaprla.

Nekaj časa so se vsi trije molče gledali. Potem pa sta oba hitela k Nataši. Fedor jo je objel, Peter pa je poljubljal njene roke.

Ko se je Fedor nekoliko zbral, se je vprašujoče zagledal v Natašine črne oči. Ni mogel razumeti, kako je prišla sem. Najbrž si je izposlovala dovoljenje za kratek obisk! Naglo ji je stavljaval vprašanja, ona pa mu je počasi odgovarjala.

Mirno mu je rekla:

»Fedor, prišla sem ti povedat, da tvoj oče ne bo ustreljen.«

(Konec sledi)

Washingtonov stol. Ko

so prijeli veliko vlomilsko tolpo v Njujorku, je policija izsledila prodajalca ukradenega blaga, ki je imel celo skladišče takšnega blaga. V »oddelku za pohištvo« so našli starinski stol, ki mu spocetka niso pripisovali nobene vrednosti. Potem se je pa izkazalo, da je to bil stol prvega ameriškega državnega predsednika Washingtona, ki je izginil na neznan način iz ameriškega narodnega muzeja. Prodajalec ukradenega blaga je priznal, da je ta stol kupil od tatov, ki niso poznali njegove velike vrednosti, za dolar.

V Bostonu v Združenih ameriških državah je neki bogataš tik pred smrtjo dvignil ves denar iz banke in ga sežgal v peči, da bi se nihče ne veselil na njegov račun.

Ranci, sta trčila dva tovorna vlaka. Ob zgoraj omenjenem času je bil namenjen iz Maribora proti št. Ilju z večjim številom vagonov nabiralni tovorni vlak, s katerim se je peljalo vlakospremno osebje. Vozil je zaradi napačno postavljene kretnice po nepravilnem tiru. Istočasno je pridrdral iz šentiljske smeri nemški tovorni vlak, ki je vozil po istem tiru. Osebje mariborskega vlaka je pred trčenjem uvidelo grozečo nevarnost ter je strojevodja zaviral z vso naglico vlak, v katerega se je zaletela lokomotiva nasproti vozečega vlaka. Radi silovitega sunka sta iztirili in se zvrnili po železniškem nabrežju obe lokomotivi. Službena vagona na obeh vlakih je čisto strlo, da je preostalo le kup zvitega železja in lesenih tresk. Od našega vlaka je bilo razbitih in iztirjenih nekaj vagonov, od nemškega je uničenih 15 vagonov po 22 ton, ki so bili naloženi s premogom iz Šlezije za Italijo. Vagoni so popolnoma razbiti in posamezne ostanke je razmetal sunek po tirih in jarkih, premog pa se je razsul.

Strahovita nesreča ni zahtevala nobene smrtnih žrtve. Šest oseb je bilo ranjenih, in sicer štirje nemški in dva naša železniška

uslužbenca (strojevodja in vlakovodja). Od Nemcev so poškodovani: strojevodja, kurjač, vlakovodja in eden od zaviračev. Trije resno ranjeni so bili od mariborskih reševalcev, ki so jih prepeljali v mariborsko bolnišnico, in sicer 40 letni vlakovodja Jožef Hribar, ki ima poškodovano čelo in polomljena rebra, strojevodja Maks Walcher, kateremu je odtrgalo uho in zlomilo desno roko, njegov kurjač Ivan Zorn je dobil le lažje poškodbe. Ranjena železničarja Walcher in Zorn sta bila po prvi pomoči v mariborski bolnišnici prepeljana v Gradec.

Koj po nesreči so kot prvi priskočili poškodovanim na pomoč naši železničarji, ki so tik pred trčenjem poskakali iz vlaka, in finančni stražnik, kateri je nadziral križišče ceste in železnice. Kmalu so bili na mestu nesreče tudi okoličani.

Po odpremi ranjencev so začeli čistiti progo in se je že dopoldne lahko vršil promet po enem tiru. Dalje časa bodo pa potrebovali, preden bodo odpeljali obe lokomotivi in ostale ruševine.

Materialna škoda je zelo velika.

Kratke tedenske novice

Za jugoslovanskega poslanika v Moskvi je bil po ugodno končanih gospodarskih pogajanjih z Rusijo imenovan senator dr. Milan Gavrilović, za sovjetskega poslanika v Beogradu pa Viktor Andrejič Plotnikov, dosednji poslanik na Norveškem.

Seдем podmornic je izgubila Italija, odkar je vstopila v vojno. Potopili so jih Angleži.

Nemška vojna mornarica je pripravljena za napad na Anglijo z nizozemske, belgijske in severnofrancoske obale.

Predsednik Irske De Valera je rekel v svojem govoru v Dublinu, da bi bil brezuspešen vsak poskus napada na Anglijo z Irske.

Nemški kancler Hitler je obiskal v zadnjih tednih vsa bojišča, na katerih se je boril med svetovno vojno kot preprost vojak in prostovoljec v službi Nemčije.

Hitler je ukazal z ozirom na premirje s Francijo, da morajo skozi en teden vsak večer en četrt ure zvoniti vsi zvonovi v Nemčiji.

Zasebna ladja angleškega kralja Jurija VI. je naletela na mino in se potopila.

Poveljnik bolgarske vojske iz svetovne vojne general Žekov je poslal brzopetno pozdrav nemškemu poveljniku v Neuillyju na Francoskem, kjer je podpisala Bolgarija po svetovni vojni mir.

Zadnjo nedeljo se je darovala na grobu apostola Petra v Vatikanu prvič sv. maša s posebno molitvijo, da bi novi red, ki se bo rodil iz sedanje vojne, temeljil na pravici in ljubezni do bližnjega.

Za podpredsednika francoske Petainove vlade je imenovan Laval, ki se je najbolj trudil za pomiritev Francije z Nemčijo in Italijo.

Petainova francoska vlada je odzvela vse vojaške čine generalu De Gaulleju, ki se mudi v Londonu in je osnoval narodni odbor, ki je za nadaljevanje vojne ob strani Anglije.

Angleška letala vsak dan in vsako noč srdito napadajo razne dele Nemčije in jih bombardirajo. Prav tako je angleško letalstvo zelo živahno nad Italijo in italijanskimi kolonijami v Afriki.

Poljska vlada, ki se je mudila po zasedbi Poljske v Parizu in po francoskih mestih, se je preselila v London.

Angleški propagandni minister Duff Cooper je izjavil, da je Anglija trdnjava, ki je dobro branjena in izborna oskrbljena ter da bo vzdržala, dokler ne bodo sovražnikovi napori izčrpani.

V Švico je doslej prišlo okrog 100.000 francoskih vojakov iz Maginotove obrambne črte. Med njimi je 18.000 Poljakov. Pripeljali so s seboj več tisoč konj, okrog tisoč topov, veliko število tankov, avtomobilov in drugega vojnega materiala. Vse je skoraj še popolnoma novo in nerabljeno. Švicarji so vse vojake razorožili in jih internirali.

Iz Kanade je prispel v London polkovnik Nasmith, ki je izdelal prvi načrt plinske maske za angleško vojsko. Nasmith, ki je star 62 let, je pomočnik komisarja Rdečega križa v Kanadi.

Amerika je ponudila zaveznikom v nakup 20 vojnih ladij, ki so bile izdelane po njenem naročilu in jih trenutno ne potrebuje.

Po svetu

Samo ena stranka na Romunskem. V Romuniji je osnoval kralj Karel novo »narodno stranko«, ki je pod njegovim vodstvom in ji morajo pripadati vsi. S tem je uveden v Romuniji tako zvani totalitarni ali celostni režim.

Verska obnova. Razmere, ki sedaj vladajo na svetu, dokazujejo kakovost in vrednost idej, iz katerih so nastale. Vojna je ogromno pobijanje ljudi in uničevanje vrednot. Da pride človeštvo do takega stanja, je potrebna večletna priprava duhov. Kar posameznik ali narod v dejanstvu izvršuje, je že prej v svojem duhu storiti sklenil. Najmanjša zadeva človeštva je torej duhovna obnova. Nedavno je bila o tem predmetu razprava v Zedinjenih državah Severne Amerike. Postavljeno je bilo v javnosti to vprašanje z ozirom na mladino. Protestantki duhovnik Denton Gerow v Washingtonu je namreč poslal nekaj stotinam najuglednejših osebnosti vprašanje: »Kaj je po vašem mnenju najbolj pereča potreba današnje ameriške mladine?« To vprašanje je tudi prejel državni predsednik Roosevelt, ki je tako odgovoril: »Najnujnejša je potreba verske obnove, ki mora pronicati v vse družine naroda ter v srcih vseh mož in žen vseh veroizpovedi okrepiti in utrditi vero v Boga in vdanost v njegovo voljo.«

Resen opomin francoskim rojakom. Nadškof v Bordeauxu monsignor Feltin je nedavno, preden je Francija zaprosila za premirje, poslal svojim vernikom poslanico, v kateri ugotavlja, da vlada v Franciji edinstvo in duhovno-moralnih vojnih ciljih. »Hhrati pa,« tako nadaljuje nadškof, »ostanemo eden izmed redkih narodov, o katerih se zdi, da se za Boga nič ne menijo. V službenih govorih v parlamentu in v radiu se božje ime načelno zamolčuje. Vzdržuje se še vedno javni pouk, ki je oropan vsake krščanske misli. Vzgajamo mladino, ki Kristusa ne pozna. Obenem učimo moralo, ki je brez podlage. Še vedno zavzemamo zastarelo izključljivo stališče do naših redovnikov, ki jih pa priznavamo kot razširjevalce krščanske omike na vseh širinskih stopnjah (v misijonskih področjih). Naj se te besede ne smatrajo kot napad. Ugotavljamo samo dejstva ter vsakemu odkritemu človeku stavimo vprašanje: ali je to logično in dosledno?«

Rusija uvedla sovjetske vlade v baltičkih državah. »Slov. gospodar« je že poročal, da je poslala Rusija v Litvo, na Estonsko in Letonsko močne armade in zasedla omenjene baltičske države. Po izvedeni mirni zasedbi so bile odstavljene v vseh treh državah prejšnje

Norveška ribiška luka v lovu na kite. Bergen je druga največja norveška ribiška luka v lovu na kite. Toda tukaj okrog lovijo tudi slaničke. Zemlja v okolici Bergena je zelo rodovitna, kraj sam na sebi pa je prijeten, ker morje nikoli ne zamrzne. Zaradi blagodejnih toplega Zalivskega toka imenujejo Norvežani nabrežje ob Bergenu »Azurno obalo«. Prebivalstvo se poleg ribolova preživlja z obdelovanjem zemlje, ki daje izvrstno povrtnino in sadje. Iz Bergena drži proti glavnemu mestu Oslo železnica, ki se vije večinoma skozi jelkove gozdove.

Motor na veter za avtomobile. Danski tehnik Ellerhammer je napravil nov izum, ki obeta postati pomemben poseben v teh časih, ko

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov.

»Tilka — Končnica, zate zdaj ni služba, zdaj moraš najprej k moči priti. Jaz bi ti rekel, pojdi tako kam, da boš nekaj časa pri kraju, da si počiješ! Na Brezje bi ti svetoval; tam ostani kak teden, tam se boš na duši in na telesu okrepčala.«

»Moj Bog, Matija, tebi je lahko govoriti. Saj bi te ubogala, ko bi te imela s čim... Tisto malo denarja, kar sem ga vzela s seboj, je šlo za bolnišnico. Zdaj nimam ne enega celega goldinarja več.«

»Kaj? Da bi bogatega Senčarja hči ne imela denarja?«

»Tako bogati moj oče tudi niso.«

»V vsem šentanelu ni bolj bogatega.«

»Če bi tudi bili, od očeta nimam več kaj terjati; so me že izplačali, denar pa sem otrokoma zapustila.«

»Potem je še drugi, ki ga primi; Končnik mora zate skrbeti. Toži ga!«

»Tega ne storim za nič ne. Rajši od lakote umrem.«

Možak je zmajal z glavo in je dolgo molčal. Potem je spet spregovoril:

»Tilka, Končnica, poslušaj, kaj ti pravim! Jaz ti dam denarja. Tri sto goldinarjev ti bo dovolj, mislim.«

9

»Za božjo voljo, Matija, jaz vendar ne morem kar tako denar od tebe vzeti.« ga je prekinila.

»Seveda, Senčarjeva in Končnica pa je ponosna; saj nisem rekel, da ti ga kar tako dam, jaz ti ga le posodim.«

»Bog ve, ali ti ga bom mogla kdaj vrniti.«

»Za to se ne brigaj! Bom že na prave duri potrkal, kadar bom hotel denar nazaj... Zdaj pa mi daj, da ti do kraja povem! Torej pojdi na kranjsko stran, kakor sem ti rekel, tam se pozdravi in, ko boš spet pri moči in če te bo še volja, da greš služiti, boš tam laže kaj našla, ko te bodo ljudje enkrat poznali. Na jesen bom jaz tudi prišel tam mimo in bom poprašal po tebi.«

Medtem ko je govoril, je venomer gledal v neki macesen, ko da je v vejah kaj posebnega videti.

»Matija, dobrega srca si,« je rekla.

»Ti si bila tudi dobra z Blažem, mojim bratom,« je odgovoril. Potem je snel skrinjo, sezul desni čevlji in še nogavico, segel v nogavico in privlekel iz nje papir, v katerem so bili trije stotaki. Pomolil je denar Tilki in rekel: »Na, tu imaš!«

Tilka ni vedela, kaj bi bila rekla, in je sukala bankovce med prsti, kakor da preudarja, ali bi jih vzela ali ne. Medtem je Matija obuval nogavico in čevlji ter se napravljajal, kakor da si je iz čevlja iztresti nadležnega peska, ki ga

vlade in postavljene nove, ki so nekaka prava za prehod v popolen sovjetski režim.

V ameriško vlado so vstopili tudi republikanci. V Zedinjenih ameriških državah je že dolgo na vladi demokratska stranka s predsednikom Rooseveltom. Republikanci so bili do 20. junija v opoziciji. Omenjenega dne pa je stopila v vlado tudi republikanska stranka z dvema članoma. Vojni minister je postal polkovnik Knox, ki je najresnejši republikanski kandidat za predsedniške volitve. Mornariško ministrstvo je prevzel Henry Stimson, ki je bil zunanji minister pod prejšnjim predsednikom Hooverjem. Stimson se je potegoval za uvedbo obvezne vojaške službe v Združenih ameriških državah in je v svojem govoru po radiu zahteval pred kratkim, da naj dovoli ameriška vlada, da smejo an-

gleške vojne ladje in letala pristajati v ameriških pristaniščih, da sprejmejo gorivo. V istem govoru je posebno poudarjal, da zavisi obstoj Združenih držav od moči angleške mornarice. Doslej je vladala v Ameriki vedno le ena stranka, ali republikanska ali demokratska. Da je Roosevelt sestavil sedaj svoje ministrstvo iz zastopnikov obeh strank, je nekaj edinstvenega in poznavalci razmer pravijo, da bo Amerika ukrenila nekaj, za kar je potrebna soodgovornost tudi druge ameriške stranke. Drugo poročilo pa pravi glede Knoxa in Stimsona, da je njun vstop v vlado le zasebna zadeva obeh republikanskih prvakov in ne pomeni, da bi se pripravljalo kakršno koli sodelovanje demokratov in republikancev. Z republikancema izpopolnjena ameriška vlada je vlada narodne obrambe.

lenkostnega pomena. Med svetovnim klanjem še ni prodrala pri vodilnih generalih zamisel, da bi razširili vojne strahote na vse sovražno ozemlje in ne samo na razmeroma ozko področje ob obeh bojnih črtah, ob katerih sta se spoprijeli sovražni armadi.

Kdo je zamislil celostno vojno?

Strahote sedanje evropske vojne so nepopisne, ker od njih ni prizadeta le fronta, ampak predvsem sovražnikovo zaledje. Današnja vojna je zajela vojaka na bojišču ravno tako kakor doma civilista, in to še posebno nedolžne otroke, žene ter starce, na stotine kilometrov daleč za vojnim metežem. Ta popolnoma novi in najkrutejši način bojevanja imenujejo **celostno ali totalitarno vojno**.

Zamisel totalitarne vojne se je rodila v svetovnem metežu. Italijanski general Douhet, ki se je udeležil bojev med svetovno vojno, je že bil proti takratnemu načinu samo frontnega bojevanja italijanskega vrhovnega poveljstva. Pritožil se je celo v Rim na najvišje mesto radi zastarelosti spopadov samo na bojiščih in svetoval, naj se prime sovražnik tudi v zaledju in mu tamkaj po možnosti uniči dovoz rezerv, streliva in prehrane s pomočjo letalskih bomb. Posledica teh njegovih pritožb je bila, da so ga nazadnje pred vojaškim sodiščem obsodili na leto dni zapor, ki ga je tudi preстал. Po vojni pa je kmalu spet prišel v milost ter je postal zopet general.

Največjo pozornost sta vzbudili v vojaških

Dolga pot od frontne do celostne vojne

Frontna vojna

Vojne so bile in bodo, dokler bo obstojal svet in bo bival na njem človek. Že od nekdaj so se pobijali med seboj ljudje posamič in dobro organizirano v vojnah radi preprirov za nadvlado enega naroda nad drugim, iz maščevalnosti in ropateljnosti vladarjev. Do najnovejših časov pa je bilo bistvo vojne, da sta se spoprijeli na tem ali onem bojišču nasprotni si armadi in se je tam na ta ali oni način odločila zmaga. Zaledje je trpelo le pri

prodiranju do odločitve, pri umiku poraženega dela in pri tako zvanih roparskih vojnih pohodih, kakor so nam Slovincem znani številni turški vpadi. Šele bolj proti koncu svetovne vojne so poskušali Francozi in Angleži z letali napadati sovražnika za bojno črto in mu uničevati zaloge njegovega vojnega materiala, važna mostna križišča in zbirališča rezerv. Vendar so bili med svetovno vojno večji in izdatni letalski napadi na zafrontne kraje redkost in uspehi bombardiranj ma-

Maršal Petain, predsednik francoske vlade

Italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel

Mussolini v razgovoru z italijanskim maršalom Badoglio

Spomenik na Napoleonove zmage in grob Neznane junaka v Parizu

»Za božjo voljo, toliko denarja je vendar preveč,« je nazadnje rekla Tilka.

»Saj si ga že več tudi imela v rokah. Saj si trgovska in veš, kako ga je treba obračati,« ji je odgovoril.

»Ali, Matija, jaz te vendar ne morem čisto obrati. Na svojem popotovanju ne boš mogel biti brez denarja.«

»Ha, ali misliš, da imam le eno nogo?«

»Kaj? Da imaš še več denarja?«

»Jaz imam dve nogi in ne hodim nikoli bos. Pa tiho bodi in nikomur ne pravi!«

»Od mene ne bo nihče kaj izvedel.«

Skrila je denar v obleko in rekla:

»Matija, kako potrdilo ti pa moram dati. Ali imaš papirja?«

»Tebi ni treba papirja, meni pa potrdila ne.«

»Če pa umrem?«

»Jaz bom prej umrl kakor ti; sem starejši.«

»Čakaj, na Muti si bom kupila koledarček in bom svoj dolg vanj napisala, da bo za vsak primer kaj napisanega. Nočem, da bi ti škodo imel. Zdaj pa, Matija, Bog ti povrni tvojo dobroto! Lepo se ti zahvalim.«

»Kaj se boš zahvaljevala! Saj ti nisem dal, sem ti le posodil.«

Obesil si je skrinjo na hrbet, pobral svoj »rešpetin« in obe palici ter odcoklal v cerkev. Za njim je vstopila tudi Tilka. Že pri vratih sta se oba zavzela. Cerkev je

bila vsa na novo popravljena in poslikana. Na oltarju, pod katerim je ležala sv. Rozalija, je bil srebrnkast kip Mater božje. Skozi svetla okna so prihajali zlati sončni žarki in obdajali Marijo z nebeškim sijajem.

Matija in Tilka sta pokleknila v klopi in dolgo molila. Že so jeli bledeti žarki, ki so sijali skozi okno, in sonce je odšlo že mimo, ko sta vstala in stopila iz cerkvice.

»Ali ni lepa?« je menila Tilka.

Matija se je oziral po okolišnih vrhovih in čez nekaj časa dejal: »Ali hočeš jesti? Imam dosti s seboj.«

»Ne, hvala ti! Sem prej kruha precej pojedla — spočila sem si tudi.«

»Tedad pojdeva skup dol do Mute, če ti je prav.«

»Seveda; ampak jaz sem počasna.«

»Saj jaz tudi nimam na akord. Daj mi svojo torbo, jo bom jaz nesel.«

»Ne, ne, ta kovčeg že sama lahko nosim, tako slaba tudi nisem.«

»Meni je ljubše, če imam v obeh rokah kaj. Le daj!« Vzel ji je kovčeg, ki ni bil posebno lahek. Tako sta mahala počasi po planinski tratenci dol. Dobro pol ure nista spregovorila več ko kakih deset besed. Niže spodaj sta prišla mimo stana, kjer je brkat pastir pravkar stopil v duri.

»Hoo,« se je oglasil in pomežiknil z vodenimi očmi,

povsod primanjkuje benčina. Motor v svojem avtomobilu je vzel proč ter ga nadomestil z akumulatorjem. Na streho vozila pa je postavil vetrni motor, ki ga je mogoče med vožnjo sneti. Ko je vožnje konec, obrne avto proti vetru in vetrni motor prične polniti akumulator. Poskusi so pokazali, da je mogoče s 16 urami »zbiranja vetra« doseči dve uri vožnje. Strokovnjaki se za izum zelo zanimajo.

Važno norveško ribarsko središče. Narvik ni samo nakladališče za izvoz železne rude, ampak tudi važno ribiško središče. Lofotski otoki in njih bližina namreč slovi kot najboljše lovišče na trske. Norvežani nalovijo tod okoli v normalnih časih do 600.000 ton trsk. Ko je lov končan, se začno ribiči po-

krogih njegovi dve knjigi: »Integralna vojna« in »Vojna v letu 19...«. Iz njih pa se niso učili samo italijanski vojaški krogi, pač pa tudi drugi, n. pr. Nemci in Rusi, ki so sami priznali, da je bil italijanski general Douhet njihov veliki učitelj.

Kaj je učil Douhet?

S tiskano besedo za vodilne vojaške kroge je priporočal Douhet, da morajo v moderni vojni biti v najožjem sodelovanju suhozemske, letalske in pomorske sile. Ker je obzračje v zraku najtežja, je letalstvo največjega pomena in se da z njim radi brzine doseči vse. Letala lahko razbijejo s svojimi bombami sovražna letališča, sovražne tovarne, razna skladišča, med njimi seveda tudi zaloge bencina, ki igrajo v sedanjih vojni tako pomembno, da ne rečemo odločilno vlogo. Predvsem mora letalstvo izvesti čim hitreje napade na sovražnikova življenjska središča. To je dosti večjega pomena, kakor pa spuščati se v spopade s sovražnimi letali in s tem »izgubljati« v vojni tako zelo dragocen čas. Letalstvo ima dalje tudi nalogo, podpirati vsa gibanja suhozemske vojske in mornarice. Kdor ima v zraku premoč, lahko obvaruje pred sovražnimi napadi svojo industrijo in sploh državo, obenem pa lahko neovirano na-

stopi na kopnem in na morju ter zgrabi sovražnika še tam. To so za sovražnika zelo hude okoliščine, v katerih se mora vojskovati, poleg tega pa še nima nič kaj dosti upanja, da bi v vojni mogel kaj doseči. Pred vsakim napadom na kopnem ali na morju morajo nastopiti bombniki, ki naj zasejejo zmedo med sovražne čete in ljudstvo v zaledju.

Z zračnim načinom napadanja je po Douhetovi zamisli mogoče neločljivo povezati usodo vojaka na bojišču z ono civilistov v zaledju. S tako vojno je prisiljen ves narod v boj za svoj obstanek. Napad na sovražnika na fronti in daleč zadaj iz zraka pa mora biti nagel ali bliskovit, ker igra v moderni vojni poleg orožja glavno vlogo čas. S celostno ali totalitarno

vojno je priporočal Douhet v svojih povojnih razpravah tudi danes tolikokrat imenovano »bliskovito vojno«, katere so se poslužili prvi Nemci pri vpadu na Poljsko.

Popolna osvojitve celostne (totalitarne) vojne

Douhetovi nasveti niso zadeli na gluha ušesa vojaških strokovnjakov. Priporočilo totalitarne vojne je bilo deležno globokega odmeva v sovjetski Rusiji in predvsem pa v Nemčiji. Kako daleč pa je napredoval celostni način bojevanja od tiskanega priporočila italijanskega generala Douheta do danes, pa zve itak vsakdo iz časopisnih poročil o potekanju sedanjih vojnih dogodkov na frontah in še bolj pa v zaledjih.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Zaveden koroški Slovenec umrl. V šmihelu pri Pilberku je preminul v visoki starosti 81 let Anton Krenvalder. Rajni je bil neustrašeno zaveden Slovenec. Mnogo je pretrpel v času pred in po plebiscitu. Nasprotniki so ga celo dejansko napadli in se je moral zateči po zdravniško pomoč v celovško bolnišnico. Pri plebiscitu je bil izvoljen v okraju Tinje pri Velikovcu v

volilni odbor kot zastopnik Slovencev za dotični okraj. Velikemu rodoljubu ostani ohranjen med Slovenci časten spomin!

Dobrotnica cerkve umrla pri Sv. Barbari pri Mariboru. Po dolgotrajnem bolehanju je umrla vsem draga ter spoštovana cerkvena dobrotnica in Marijina družbenka Marija Mulec v starosti 78 let. Kako je bila priljubljena, je

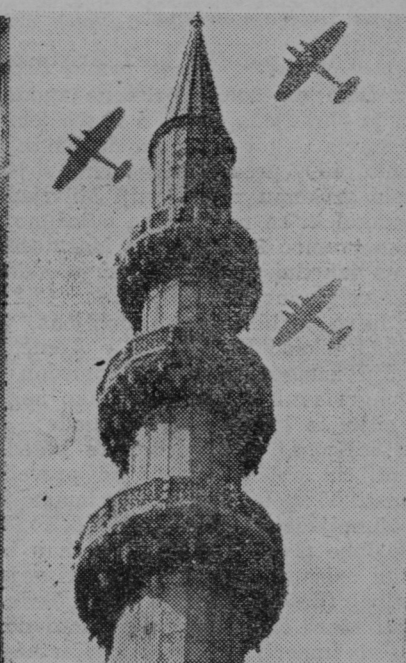
Angleška trdnjava Gibraltar, ki je ključ do Sredozemskega morja na zapadu

Benečanska palača v Rimu, s koje balkona je oznanil Mussolini vstop Italije v vojno ob strani Nemčije

Vse države na vso moč hite z oboroževanjem. Pogled v nemško tvornico za izdelovanje tankov

Turški letalci se vadijo z bombniki okrog turškega stolpa ali minareta v Carigradu

svečati čiščenju in shranjevanju rib. Pridobivanje ribjega olja spada med najbolj donosne posle norveških ribičev. Glave trsk se tudi porabijo, in sicer za gnojilo.

Čudna pozabljivost. — Neka Marta Delelique iz Anversa v Belgiji, ki jo je vsa okolica poznala kot skopuljo, se je strašno bala zavistnežev in tatov, pa je svoje prihranke skrila v neko zvitno preprogo. To je bila potem pozabila, a nekoliko dni pozneje je preprogo otepla skozi okno. Vse prepozno se je spomnila, da je s prahom stresla na cesto tudi 18 tisoč belgijskih, 4000 francoskih frankov, 23 angleških funtov šterlingov in 240 ameriških dolarjev. Zaman je potem hitela na cesto. Denar je bil že izginil. Poleg

»saj to je špetinov Matija in kako lépo ima za par! Matija, ali je tvoja hči?«

»Nak! Moja babica je,« mu je Matija jezno zasolil.

»Stopita v bajto, prinesem vama mleka kar izpod krave.«

»Sam ga počreplji, svoje mleko! Bo bolje zate ko žganje.«

»Hoho! — Ampak malo mi boš dal, da pokukam v tvoj kukalorec.«

»V žehtar pokukaj, boš videl svoj nos.«

Urno je šel mimo, tako da ga je Tilka komaj dohajala. Čez nekaj časa je zagodrnjal:

»Ta tu gori ti je lump in pijanec; zapreti bi ga morali.«

»Kaj pa je napravil?« je pobarala Tilka.

»Norce si je delal z mojim rešpetinom — to je bilo lani — je rekel, da je štifelj; tega mu Bog ne bo odpustil.«

Tilka se je na skrivaj nasmehnila.

Ko sta prišla v dolino, je stari obstal na razpotju, dal ženi kovčeg in menil:

»Tako — zdaj pojdeva vsak po svoji poti. Jaz moram ven k šteharniku, ti pa boš v četrto uri spodaj na Muti.«

»Matija, kdaj boš spet v šentanelu?« je vprašala.

»V treh — štirih tednih.«

»Pozdravi mi lepo Blaža... in Dobrovnikovo Treziko... in... in...«

»Ti bom prej izgubil tvoje pozdrave, preden jih bom na pravi kraj prinesel.«

»Da, bolje bo, da nikomur ne poveš, da sva se srečala.«

»Zbogom, Končnica, in pozdravi se!«

»Matija, še enkrat se ti lepo zahvalim za vse. Bog ti tavžentbart povrni! Iz velike stiske si me rešil.«

»Ne mlati prazne slame! Dobrim ljudem Bog pomaga.« In že jo je urno ubiral navzgor. Gledala je za njim, dokler ga je še mogla videti. Potem je vsa solzna odšla dol proti Muti.

V.

Dobrovnikova Trezika je poslala Tilki tole pismo: Ljuba Tilka! »Šentanel dne 15. septembra 1890.

Tvoje pismo, ki si mi ga poslala 10. t. m., me je tem bolj razveselilo, ker že od 3. junija, ko si mi zadnjič pisala, ni bilo več glasu o Tebi. Moj Bog, koliko si med tem prestala! Ko bi bila vedela, kako Ti je bilo, bi bila prišla k Tebi in Ti bi bila pomagala, kolikor bi bila mogla. Hvala Bogu, zdaj si najhujših skrbi rešena! Le ostani na Brezjah, dokler ne boš čisto zdrava! Če Ti bo treba denarja, piši meni in nikomur drugemu!

Hvala Ti za častitke, ki si mi jih poslala! Žal pa

pokazal njen pogreb. V imenu Marijine družbe se je poslovil od rajne g. župnik J. Potočnik. Pevski zbor je zapel žalostinko na domu in pri grobu. Na sedmini se je nabralo za novo bogoslovje 102 din, za afriške misijone pa je sara določila 1000 din. Njenim sorodnikom in domačim naše sožalje!

Zgledna katoliška žena umrla. Prejšnjo sredo smo v Murski Soboti pokopali ženo šolskega upravitelja iz Dolnjega Lakoša gospo Margareto Šömen, ki je umrla v soboški bolnišnici. Pokojnica je bila vse življenje zgledna katoliška žena. Njenega pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudi. Naj počiva v miru, a preostanim naše sožalje!

Skrben gospodar umrl v visoki starosti pri Sv. Rupertu nad Laškim. Dne 8. junija je v Trobendolu umrl Jančič Franc, p. d. Lapornik,

v starosti 87 let. Skrben gospodar in mož pošteni je moral v svojem dolgem življenju prenašati nenavadno mero trpljenja. Njegov sin Franc, ki je leta 1907. prevzel, je v svetovni vojni padel, sinaha se je spet poročila, a moža zgubila zaradi jetike že čez eno leto, nato tudi ona umrla po dolgem hiranju. Sedaj je moral stari oče spet prevzeti obširno posestvo in skrbeti v nepopisnih težavah, ob neboljjenih vnukih, ki so tudi po vrsti umirali v najlepših letih. Vsakdo, ki je poznal hude razmere v Lapornikovi hiši, se je čudil, da je mogel starček vzdržati v najlepšem redu vse gospodarstvo. Nobena bolezen ni zmogla žilavega starčka, starostna slabost mu je končno vzela življenje. Lepo je živel rajni oče, lepo tudi umrl. Pogrebnege sprevoda se je udeležila nenavadna množica prijateljev in znancev. Dobri oče in gospodar, počivaj v miru!

Poročila o vojnih dogodkih nekdanj in danes

Že od pamtiveka se je odločala usoda narodov na bojiščih. Od zmage ali poraza je zavisela svoboda ali sužnost vojaka na bojnem polju in njegove družine v ozadju. Radi tega še danes veljavnega dejstva ni vladalo zanimanje za izid boja samo med bojevniki, ampak tudi med njihovimi ženami, otroci, starci in onimi, kateri se niso bili z orožjem. Kolikor je star boj človeka proti človeku, toliko je stara poročevalska služba o izidu boja na življenje in smrt.

Vojna poročila pred Kristusom

Iz črno na belem beležene zgodovine, ki nam je ohranjena, vemo o največjem zanimanju starih Grkov o vojnih dogodkih.

Leta 490. pred Kristusovim rojstvom je uspelo grškemu vojskovodji Milkijadi, da je premagal in za nekaj časa odločilno potolkel veliko premoč Perzijcev na Maratonskem polju na vzhodni grški obali, ki je oddaljena od grškega glavnega mesta Atene 42,2 km. Kakor hitro je bila zmaga dobljena, je poslal Milkiad tekača Diomedona v Atene, sporočiti zaledju zmagovito vest. Diomedon je tekel z zmagoslavnim sporočilom tako naglo, da je na cilju še lahko izrekel besede: »Zmagali smo!« Komaj je izgovoril te besede, se je zgrudil in obležal mrtev od prevelike izčrpanosti. V spomin na ta tek imamo še danes na olimpijadah »maratonski tek«.

Iz dobe pred Kristusom je znan in v zgodovini opisan sloviti kartažanski vojskovodja Hanibal (246—183 pr. Kr. r.). Tedaj so posedali stari Rimljani svoje svetovno vladarstvo ali imperij v Evropi in Kartažani v severni Afriki. Težnje obeh vladarstev so se križale v Španiji in je prišlo do dolgotrajnih bojov. Hanibal je hotel Rimljane odločilno poraziti. Radi tega se je napotil z veliko arma-

do iz Afrike in Španije preko Alp v zgornjo, srednjo in celo južno Italijo. Bile so se srdite in velike bitke, o kojih izidu je hotela imeti poročila Hanibalova afriška domovina. Zmagoviti Hanibal je uredil na pohodu proti Italiji med potjo posebne poročevalske postaje, po katerih je pošiljal o svojih vojnih gibanjih vesti hitro in varno v Kartagino.

Stari Rimljani so imeli svoj imperij zvezan za vojne pohode z dobrimi cestami. Ob rimskih cestah so bile postavljene posebne table, na katere so beležili vojni sli na konjih poročila o izidih bitk, katere so bile rimske armade z zunanjim - - - - -

V srednjem veku

Ves srednji vek je prepleten z vojnimi dogodki manjšega ter velikega obsega. V tej dobi so se posluževali za prenašanje vojnih poročil pošte. Srednjeveška pošta je bila za kulturne pokrajine v rokah trgovskih združenj, ki so bila znana pod imenom »hansa«. Hansa je bila zveza nižjenemških mest v 14.

in 17. stoletju. Ta organizacija je bila radi pospeševanja in naglega napredovanja trgovine tako dobro organizirana, da je po svojih trgovinskih postajah pošiljala poročila o vojnih dogodkih od severnih, danes tolikokrat imenovanih baltičskih držav do Benetk in še dalje.

Napoleonovi časi

Veliki vojskovodja Napoleon je prevzel žalostno dediščino francoske revolucije in je bil cesar francoskega svetovnega vladarstva od 1800 do 1815. Napoleon je bojeval z vsemi evropskimi večjimi državami velike vojne, v katerih so bila vojna poročila važnega pomena za cesarja občudujoče zaledje. Iz napoleonskih spočetka tako zmagovitih bitk so pošiljali na vse strani poročila s sli na konjih in s pomočjo golobov-pismonoš.

Fotografija in brzojav

Vojna poročevalska služba pa se je zelo razvila, ko so izumili fotografijo. V nemško-francoski vojni 1870-71 so pošiljali vesti iz obleganega Pariza z golobi-pismonoši, ki so prenašali te vesti zabeležene na majhnih fotografijah med peresi svojih repov.

Popoln prevrat je nastal v tem področju z uvedbo električnega brzojava. Prvič se je ta brzojav v te namene izkazal že med vojno 1870-71. V svetovni vojni je ta način poročanja prevladoval, ker je bil tedaj radio v zadnjih letih komaj v spočetju.

Radio

Od zgoraj omenjenega maratonskega tekača do današnjih po radiu sporočenih vojnih poročil v vse dele sveta je preteklo precej nad dva tisoč let. Današnje zmage in porazi se razpletajo v svet po večkrat na dan. Razglaševanje vojnih vesti brezžičnim putem z resničnimi in zlaganimi dodatki ter razlagami rodi mnogo zla, ker vprega v neprestano živčno napetost tudi take države, ki niso poglone v vojni metež.

Dopisi

Mežiška dolina

Sv. Danijel. Tukaj se je poročil Lovro Marin, posestnik in gostilničar, z Rutnikovo Marjanco. Mlademu zakonskemu paru naše častitke!

Dravsko polje

Sv. Martin pri Vurbergu. V nedeljo, 16. junija, so se vršile tekme mladcev dveh najmlajših Fantovskih odsekov Slomškovega okrožja ZFO Maribor. Tekmivali so pri Sv. Barbari v Slov. Goricah, kjer so naši mladci dobili peto mesto ter s tem dokazali, da še daleč niso med zadnjimi.

Fantje, le korajžno naprej! — V nedeljo, 30. junija, ob pol štirih popoldne se bo vršila v ljudski šoli v žitečki vasi ponovitev drame »Križ in sovjetska zvezda«, katero priredi martinški FO in je žela doma splošno priznanje in zadovoljstvo pri gledalcih. Dragi žitečani in sosedje, ki ljubite lepe igre: iskreno vabljeni! Vstopnina je nizka, in sicer sedež 5 din, stojišča 3 din, otroci pa 2 din.

Ptujška gora. (Mirovna slovesnost.) Že zadnjič smo poročali, da bo 2. julija, na praznik Marijinega obiskovanja, z velikim romarskim shodom na Ptujski gori združena mirovna slo-

so prezgodnje. Nisem se še poročila, kajti, Tilka, tudi mene je zadela huda nesreča: nimam več matere... Od pljučnice so okrevali, toda srce je bilo slabo in tako so mi 1. septembra zjutraj, potem ko so sprejeli svete zakramente, mirno zaspali. Bog jim daj večni mir in pokoj, večna luč naj jim sveti! Koliko sem se te dni in noči prejkala! Kar verjeti ne morem, da moje mamine ni več.

Moj ženin, dobri doktor Silan, je dejal, da bova poroko do pomladi odložila, da bom medtem vsaj malo prebolela bridko izgubo. Ker nisem marala sama ostati v hiši in mi tudi ni bilo, da bi bila do poroke šla k doktorjevi sestri, kakor mi je on rekel, sem se vrnila k Tvojemu očetu v trgovino in zdaj tudi stanujem pri njem in sem na hrani v Tvojem domu. Delo v trgovini me tudi zamoti, da ne mislim venomer na mater.

Tvoj oče so bolj bolehnji; trpijo zaradi sklepnege revmatizma. Na Končnika so zelo hudi. Meni se zdi, da so mu morali pisati hudo pismo. To jim je menda kar prav, da nisi prišla domov, ampak da si šla rajši iz kraja. Tega pa ne morejo skriti, kako jih skrbiš. Jim bom povedala, v kaki stiski si bila in kaj si prestala; kadar bo le priložnost, bom v Tvoj prid govorila.

Kar si o razmerah pri Končniku izvedela, je, žal resnica. Že junija meseca sta bila župnik in župan pri njem. Ali tedaj šele je bil ogenj v strehi! Na Rešnjega

Telesa dan Jurij ni pustil, da bi bili pred njegovo hišo postavili oltar. Namesto domačih poslov ima zdaj same tuje, ki jih ni kaj prida. Nekatere je že spet nagnal. Najmanj po volji je ljudem gospodinja. Ime ji je Lizka in se piše Škerjanec. Ni več prav mlada, ampak maže se in napravlja in ima lačne oči, da kar veš, kaka je. Juriju se skuša na vse viže prikupiti, nasproti drugim pa je odurna in surova. Kolikor je čuti, je Celjanka. V cerkvi je ni nikoli videti. Da domačih ni več v gostilno, temu se ne moreš čuditi. Ob nedeljah pridejo iz mesta. Tedaj je pri Končniku živo in večkrat rajajo do polnoči.

Zaradi otrok si ne bodi v skrbi! Katra skrbi zanju, da bi ti tudi ne mogla bolje. Zdrava sta in vedno čedno oblečena in dobre volje. Ubožčka še ne vesta, da nimata mame; saj je dobro, da tega še ne razumeta... Zdjaj pa moram svoje pisanje skleniti. Zbogom, Tilka, nič se ne žali, misli le na to, da ozdraviš, vse drugo pa prepustimo Bogu! Pri neki pridigi sem nekoč čula, da trpljenje človeka požlahtni. Upam, da bo tudi mene. Kaj je trpljenje, vem zdaj tudi jaz. Moli za mojo mamo!

Prisrčno Te pozdravlja Tvoja zvesta Trezika.

Pripis. Tvojemu očetu nisem o tem pismu nič rekla. Morda bi Te bili dali pozdraviti. Pa rajši še počakajva! Da ne pozabim: Katra mi je naročila, naj Te prav lepo pozdravim. Otroka bom o prvi priliki jaz namesto Tebe poljubila. (Dalje sledi)

škoda mora trpeti sedaj tudi posmeh, ker je denar dobesedno vrgla skozi okno.

Istočasna smrt dveh sester. V Buffalu v Zedinjenih državah Sev. Amerike sta umrli te dni skoraj istočasno dve sestri v starosti 89 in 90 let, živeli sta 60 let skupaj in sta zboleli isti dan za isto boleznijo, tako da so ju tudi zdravniki skušali zdraviti na isti način. Njiju postelji sta bili druga poleg druge. Mlajša sestra je starejšo preživela komaj za nekoliko minut in pokopali so ju drugo poleg druge. Podobne primere istočasne smrti so doslej opazovali pri dvojčkih. Ta primer je zanimiv zavoljo tega, ker je skupno življenje obe sestre tako izenačilo, kakor je to opaziti drugače le pri dvojčkih.

vesnost. Ta dan priroma k gorski Materi 12 procesij iz raznih župnij Dravskega polja, Halož in Slov. gorice. Zato bomo v molitvi združeni z vsem krščanskim svetom, zbrani v čim večjem številu, s posebno mirovno cerkveno slovesnostjo prosili Kraljico miru za mir med narodi. Posebno bomo še prosili gorsko Marijo, da bi ljubi Bog nam tudi za naprej prizanesel in ohranil naši domovini mir in edinstvo. V ponedeljek ob pol osmih zvečer pozdravni govor, nato večernice. Po večernicah rimska procesija z Najsvetejšim, z gorečimi bakljami, po procesiji molitve za mir. V torek, 2. julija, sv. maše od štirih vse do pol dneva. Pridige ob 6 in ob 10. Ob 10 »mirovna slovesnost« s pridigo in slovesno sv. mašo za mir. — Ponovno opozarjamo vse prijatelje Ptujске gore na pravkar izšlo knjigo o Ptujski gori, ki jo je spisal vseuč. prof. dr. Fr. Stele. Že dolgo smo pogrešali poljudni opis znamenitosti in zgodovine romarske cerkve na Ptujski gori. Sedaj je ustrezno zahtevi romarjev, ki so vedno popraševali, če se dobi kakšen opis Ptujске gore. Knjiga ima 130 strani s 30 slikami. Stane samo 12 din, vezana pa 20 din. Naroči se pri župnijskem uradu na Ptujski gori. Zaloga ni velika. Zato pohitite z naročili, ker se lahko zgodi, da romarji iz izletniški knjigo že v teku tega leta razgrabiijo.

Sp. Poljskava. Dekliška kmečka zveza je imela 16. junija v šoli predavanje o morali deklet. Predavala je učiteljica gđna Golež iz Maribora v polno zadovoljstvo vseh. Udeleženi je bilo nad 30 deklet. Pa tudi matere so prišle in se navdušile ob lepih besedah predavateljice. Pred predavanjem je pevski zbor KZ zapel himno KZ. Nekatera dekleta so se prijavila za udeležbo pri Dekliških dnevih na Betnavi. Le tako naprej!

Slovenske gorice

Sv. Miklavž pri Ormožu. Na praznik, 29. junija, po večernicah bo izvajalo Bralno društvo krstno predstavo drame iz življenja malega naroda »Zasad«, ki jo bo režiral avtor g. Stanko Kociper sam, zaradi česar priporočamo predvsem bližnjim bratskim društvom, da pošljejo k predstavi zastopnike, da bodo dramo, ki bo prav gotovo šla preko vseh naših odrov, videli v izvedbi pod vodstvom avtorja samega.

Slovenska Krajina

Sobota. Dne 17. junija popoldne je prišla nad naše mesto huda nevihta. Med grmenjem in ploho, kakršne se malokdo spominja, je začela padati tudi toča, ki je napravila ogromno škodo. — Odkar so dijaki zapustili šolske klopi, je v Soboti mnogo manj živahnosti, kakor je bilo prej. Letošnji maturantje so pokazali nad vse zadovoljive uspehe. Saj jih je bilo šest oproščenih od polaganja ustmene mature.

Turnišče. Prejšnji četrtek je bila spoved šolobveznih otrok, ki so v petek prejeli skupno sv. obhajilo. Pogled na te nedolžne malčke je bil res lep in ganljiv. — V nedeljo, 16. junija, pa smo pri podružnici sv. Antona imeli Antolinovo prošenje. Ker je bil g. dekan na slovesnostih g. župnika Hanka v Bogojini, je obrede pri kapelici opravil g. kaplan. Pri tem pa ne moremo zamašiti sledečega žalostnega dejstva: čeprav oblasti letos niso dovolile nobene veselice — kar je za te čase popolnoma pravilno — so vendar praznik nedeljski in gomiljski fantje oskrunili s svojim pretepanjem. Spoprijeli so se kot bi zdivjali. Poseben junak je bil neki Rajtarov, ki se je tako daleč spozabil, da je s sekiro navallil na svojega nasprotnika. K sreči je gostilničar udarec prestopel, sicer bi se pretep lahko končal s smrtnim izidom, a tako so obojni dobili le praske od nožev. Precej veselega smeja pa je pri tem vzbudila scena, pri kateri je neki fant iz strahu zbežal v gostilničarjevo stanovanje ter se tam skril pod posteljo. Ker je gospodinja še spala, se je fanta tako ustrašila, da je kar v spalni obleki zbežala na cesto ter začela klicati na pomoč. — Ali se takemu divjaštvu res ne more napraviti konec?

Gornja Lendava. Dne 12. junija nas je obiskal mladinski pevski zbor iz Sobote, ki ga je vodil g. Bračko ter nam na grajskem dvorišču priredil lepo uspehi koncert. Prireditelj je obiskalo okrog 1500 obmejnih otrok ter tudi mnogo starejših ljudi. Pozdravni govor — poln narodne zavesti in zanosa — je pred prireditvijo imel soški upravitelj g. Gabrijelčič, za kar se mu je zahvalil eden domačih učiteljev.

Dolnja Lendava. Pred dnevi je strela udarila v električno centralo v Središču ter jo je tako močno poškodovala, da je nadaljnje obratovanje brez temeljnih popravil nemogoče. Dela pri popravilih pa so že v polnem teku, zato upamo, da

bomo kmalu imeli elektriko brez nadaljnjih motenj. — Koliko škode je letošnja huda zima napravila po vinogradih in sadovnjakih, vidimo šele sedaj. Nekatera drevesca so skoraj popolnoma gola. Veliko škodo so napravile tudi gosenice, katerih je bilo letos toliko, kakor že dolgo ne. Ponekod je vse belo od metuljev.

Gaberje. Čeprav je že »švercanje« stalo mnogo mladih življenj — da gmotne škode sploh ne omenjamo — si nekateri še vedno ne dajo miru ter vkljub vsem prepovedim hodijo za nedovoljenim zaslužkom. Tako so preteklo soboto varnostni organi iz Turnišča zopet ujeli nekega fanta, ki je razpečaval tihotapsko blago. Pri preiskavi so našli tudi še neke druge zanj obremenilne stvari.

Dobrovnik. S sušenjem in košnjo smo začeli z vso paro. Vendar pa ljudje pri delu z neko bojaznijo govorijo drug drugemu, da bo letos v raznih krajih mnogo manj sena kot lani. Ta bojazen je upravičena, ker je bilo letos silno pomanjkanje sena in ga tudi po najvišji ceni ni bilo mogoče kupiti. Cena je dosegla že 180 din za stot. Upamo pa, da bodo vremenske razmere povoljne in da bo otave dovolj. — V soboto sta se poročila naša domačina g. Turza Janez, učitelj, in Horvat Marija, uradnica v Soboti. Bog daj srečo!

Strehovci. Dne 15. junija smo imeli pri nas prošenje sv. Vida, katerega se je tudi letos udeležilo lepo število vernikov. Verske obrede je opravil g. Jožef Lovrenčič, salezijanski duhovnik iz Filovec. — Tudi naša vasica je letos tako srečna, da bo dala v vinograd Gospodov novomašnika, in to v osebi g. Ludovika Varga. Na slovesnost se že pripravljamo.

Savinjska dolina

Vransko. Telovadno akademijo z zelo pestrim sporedom bo priredil v nedeljo, 30. junija, ob treh popoldne v Slomšekovem domu Fantovski odsek skupno z Dekliškim krožkom. Vse prijateljice naše mladine ob blizu in daleč vabimo, da pridejo v obilnem številu na to lepo prireditelj ter se sami prepričajo, kaj se je mladina v tem letu naučila. Vstopnina bo znižana.

Laški okraj

Sv. Miklavž nad Laškim. Čudno vreme imamo letos. Po dolgi in ostri zimi smo imeli hladno in suho spomlad do okrog 20. aprila. Od 20. aprila pa do sedaj pa prav malo dni brez dežja. Najvišja gora v laškem okraju, Veliko Kozje nad

Kmečka trgovina

Pomagajmo hmeljarjem!

Ogrožen je obstoj 6000 hmeljarskih družin

Na seji »Združenja jugoslovanskih izvoznikov hmelja« (UHIK), ki se je vršila 17. junija v Celju, je bilo med drugim v dolgi razpravi tudi razpravljanje o izvozu letošnjega hmelja iz dravske banovine. Ugotovljeno je bilo, da lepi razvoje hmeljske rastline letošnjega leta obeta dobro letino, ki bo gotovo še nekoliko boljša od lanske. Nasproti temu pojavu je pa nemirni zunanepolitični položaj, radi katerega je hipno onemogočena vsaka varna plovba v Združene države Severne Amerike in v Brazilijo, kot edini še preostali državi odjemalki našega hmelja. Kakor je videti, bo v doglednem času izvoz našega prvovrstnega hmelja v te daljnje dežele še onemogočen. V teh velikih skrbih, ki nam na stežaj odpirajo vrata velikih skrbí, ko je ogrožen obstoj nad 6000 hmeljarskih družinam, je treba pravočasno pogledati tej preteči nevarnosti v oči ter hitro podvzeti vse potrebne korake v zaščiti hmeljarjev za tak primer, da nas naglo bežeči čas ne prehiti in nas ne dobi nepripravljene.

Denarna pomoč za obiranje in sušenje

Hmelj je treba po določenem času zorenja obrati, posušiti in ohraniti, kar je vse zvezano z novimi investicijami poleg prejšnjega skrbnega obdelovanja in vseh neštevilnih občutnih izdatkov, ki jih ta kmetijska panoga neizprosno zahteva. Prereditelj so hmeljarji, ki zmorejo ta velika bremena iz lastnih moči in velika je večina tistih, ki so jim sredstva v velikih izdatkih pošla že celo tako daleč, da ne bo pri roki niti beliča za drago obiranje in nakup goriva za sušenje. Znano je tudi, da so prebivalci v mnogih strnjjenih hmeljarskih krajih, kjer prevladuje hmelj nad drugimi pridelki, z ozirom na živ-

Ogljene ščetke

dobavlja najhitreje

za vse vrste električnih strojev in aparatov

Domača tržika

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

Zidanim mostom z 987 m nadmorske višine, katere vrh je navadno ozelenel do sv. Pankracija, to je 12. maja, je letos ozelenel 12 dni pozneje, kar se že dolgo ni zgodilo. Izredno veliko imamo letos tudi neviht. Najhujša je bila v ponedeljek, 17. junija, med četrto in peto uro zjutraj. Smer nevihte je bila od jugovzhoda. Ker je bilo nebo na nekaterih krajih še jasno, a nasproti so drveli težki oblaki, je bilo videti nebo rumeno-rdeče. Strela je udarila v gospodarsko poslopje Jerneja Lapornika v Ložah, razklala hrastov stebel, vendar vžgala ni, čeprav je s slamo krito. Na Koncu pa v gospodarsko poslopje Emila Perdiha, mesarja v Laškem. Poslopje se je vnelo, vendar so domačini ogenj pogasili. Strela je ubila tudi psa, ki je bil na verigi. — Sadje je letos skoraj popolnoma prazno, edino češenj je nekaj malega.

Sv. Rupert nad Laškim. Da v današnjih razmerah ni nobenemu, zlasti kmečkemu človeku poslano z rožicami, vsi bridko okušamo, a nas hribovce zadevajo še prav zvrhane mere nadlog. Zima brez konca je spomladi docela uničila vse sadno cvetje, pomlad smo videli samo v kole-darju; 21. junija, ko bi se moralo začeti poletje, je bila pri nas zjutraj naravnost jesenska megla; ves maj in junij še nismo imeli skoro nobenega celega lepega dneva: vsak dan z nevihto in nallivi je huda poskušnja za poljedelca, ki bi moral tedaj kositi že prezrelo travo; a malokdo si upa s koso na travnik, ker vidi, da se trava ne more posušiti. Silna stiska je za delavce, ker je vse moštvo na orožnih vajah. — Samo hudobnežev ne zmanjka! V noči na 21. junij je v trgovini Selšek Franc vlomil neznan tat skozi kletno okno v tržne prostore, si nabasal pražene kave, kolikor je je našel v predalu, pograbil narejene srajce in spodnje hlače, našel tudi denar, tobak, srebrnino ter jo nemoteno odkuril z bogatim plenom. Danes so pač taki časi, da krađejo in ropajo veliki in mali.

ljenske pridelke daleč pasivni, katero dejstvo zapira neštetim hmeljarskim družinam že danes sapa, če morajo imeti v mislih, da s hmeljem, s katerim njihov standard stoji in pade, v jeseni ne bodo mogli kupčevati, kajti v tem primeru se pošastno odgrinja pereča skrb za zimo in za vse prihodnje leto, ko ne bo denarja za nabavo nujnega živeža, ne za davke in ne za obroke kmečke zaščite, kaj šele, da bi bilo govora o obleki; medtem so še neredki primeri, da ne bo mogoče plačati hmeljskih drogov in umetnih gnojil, ki so bila nabavljena v vsoti občutnih zneskov na kredit, oziroma na račun hmelja.

Pota za izvoz hmelja v prekomorske kraje

Taka razmišljanja, ki so nujno potrebna, silno resna in neizbežna zaskrbljenost, so vprašanja širše narave in so hkrati tudi državna vprašanja, so potrebna hitrih in odločnih ukrepov. Predvsem nujno naprošamo merodajne višje oblasti, tako ministrstvo trgovine in industrije z ravnateljstvom za izvozno trgovino in ministrstvo za kmetijstvo za sporazumne ukrepe, da se najdejo dovolj varna pota in izhodi za izvoz hmelja v prekomorske kraje, predvsem v Severno in Južno Ameriko. Če pa vsaka izvozna možnost zaenkrat odreče, pa prosimo omenjene oblasti, naj oskrbe s finančnim ministrstvom potem Narodne banke ali Agrarne banke cenjen kredit hmeljarjem dravske banovine kot premostitev preko največjih težav vse dotlej, da bo možnost izvoza, oziroma vnovčenje letošnjega hmelja omogočeno. Ta zahteva je z ozirom na dejstvo, da prejema Narodna banka redno vse devize za izvoz hmelja, več kakor upravičena. Če državna blagajna nakloni to pomoč hmeljarjem, ne pospešuje s tem le bogatega vira deviz, ki bi moral sicer usihati, ampak tudi nujno pospešuje

važno panogo gospodarstva v državi, posebno pa nudi tudi nujno potrebno pomoč v preteči nevarnosti tisočim sicer stiskanim hmeljarskim družinam, obenem pa tudi s temi v zvezi vsemu trgovstvu, zadržanju in obrtništvu v prizadetih krajih, katerih stanovi so s hmeljarstvom vsi tesno povezani. Za likvidacijo kreditov naj se pooblasti denarne zavode v vseh večjih krajih celjskega, gornjegraškega in slovenjegraškega okraja. Ti zavodi se naj obračajo po pojasnili in priporočila na banovinsko hmeljsko komisijo v Celju ali na pristojne občine.

★

Pomagajmo hmeljarju v nujni potrebi, da ne omaga, ampak se ohrani zaupanje v merodajne činitelje!

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Les. Smreka, jelka, Hlodi I., II. monte 240 do 300 din, brzojavni drogovi 220—250 din, bordonali merkantilni 310—360 din, filerji 240—280, trami 240—290 din, škorete konične, od 16 cm dalje 545—585 din, paralelne, od 16 cm dalje 640 do 710 din, podmerne od 10—15 cm 600—660 din, deske-hlodi: kon., od 16 cm dalje 485—535 din, par., od 16 cm dalje 515—595 din kub. meter; kratice za 100 kg 75—85 din.

Bukev. Hlodi: od 30 cm dalje, I., II. 120—170, za furnir 250—300 din, deske-plohi: naravni, neobrobjeni, monte 300—350 din, naravni, ostrorobi, I., II. 520—600 din, parjeni, neobrobjeni, monte 420—480 din, parjeni, ostrorobi, I., II. 590—700 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I., II. od 30 cm dalje 245—375, bordonali 800—900 din, deske-plohi: boules 850 do 950 din, neobrobjeni I., II. 700—800 din, frizi I-II, širine 5, 6 in 7 cm 750—820 din, širine od 8 do 12 cm 850—950 din kub. meter.

Ostali les. Meceseni 1020—1100 din. brest 700 do 760 din, javor 690—750 din, jesen 710—760, lipa 620—670 din kub. meter.

Parketli: hrastovi 70—90 din, bukovi 50—60 din kvadr. meter.

Bukovo oglje, vilano, za 100 kg 80—100 din.

Zito. Koruza času primerno suha 220 do 222.50 din, pšenica južno banatska 255—257.50, gornje bačka 262.50—265 din, ječmen bački in sremski 215—217.50 din; oves bački, sremski in slavonski 212.50—217.50; rž bačka 215—217.50 din; ajda 195—200 din 100 kg.

Mleviski izdelki. Moka pšenična (batska in banatska) Og, Ogg 470 din, pšenica 2 450 din, pšenica 3 430 din, pšenica 6 410 din 100 kg.

Fizol: ribničan 525—575 din, prepelčar 575 do 625 din 100 kg.

Krompir: oneida (kranjski), pozni in rani rožnik ter kresnik 180—195 din 100 kg.

Seno, prešano v bale: sladko 120—125 din, polsladko 115—120 din, kisto 105—110 din 100 kilogramov.

Slama prešana v bale 50—55 din 100 kg.

Cene goveje živine po sejmi

Voli. Kranj I. 9.25 din, II. 8.25 din, III. 7.25; Logatec I. 5—6 din, II. 5 din, III. 4—5 din; Novo mesto I. 8 din, II. 7 din, III. 6—7 din; okraj Šmarje pri Jelšah I. 9 din, II. 8 din, III. 7 din; Murska Sobota I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Pilštajn II. 8.50 din, III. 6 din; Litija I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din kg žive teže.

Krave. Kranj I. 8 din, II. 7 din, III. 5.75 din; Logatec I. 5 din, II. 4—5 din, III. 3—4 din; Novo mesto I. 7 din, II. 6 din, III. 4—5 din; okraj Šmarje pri Jelšah I. 6.50 din, II. 5.50 din, III. 5; Murska Sobota I. 4 din, II. 3 din; Pilštajn I. 7.50 din, II. 6.50 din, III. do 5 din; Litija I. 6 din, II. 5 din, III. 4.50 din kg žive teže.

Telice. Kranj I. 9.25 din, II. 8.25 din, III. 7.25 din; Logatec I. 6 din, II. 4—5 din; Novo mesto I. 7—8 din, II. 7 din, III. 6 din; Novo mesto I. 8 din, II. 7 din; okraj Šmarje pri Jelšah I. 9 din, II. 7.50 din, III. 7 din; Murska Sobota I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din; Pilštajn I. 9 din, II. 8 din, III. do 5.50 din; Litija I. 7 din, II. 6 din, III. 5.50 din kg žive teže.

Teleta. Kranj I. 8.50 din, II. 7.50 din; okraj Šmarje pri Jelšah I. 10 din, II. 8 din; Murska Sobota I. 6—7 din, II. 5—6 din; Pilštajn I. do 10 din, II. do 8.50 din; Litija I. 8 din, II. 7 din narjev kg žive teže.

Goveje kože. Kranj 12—14 din, Logatec 10 do 12 din, Novo mesto 14 din, okraj Šmarje pri Jelšah 12 din, Murska Sobota 12 din kg.

Teleče kože. Kranj 20 din, Logatec 15—16 din, Novo mesto 16 din, okraj Šmarje pri Jelšah 16 din, Murska Sobota 12—16 din kg.

Svinje

Plemenske. Kranj 7—8 tednov 200—310 din, Maribor 5—6 tednov 95—132 din, 7—9 tednov 155—180 din, 3—4 mesece 190—360 din, 5—7 mesecev 390—460 din, 8—10 mesecev 480—570 din, 1 leto 820—910 din; 1 kg žive teže 8—10.50 din, 1 kg mrtve teže 12—15 din; Ptuj 6—12 tednov 80—140 din komad, 1 kg žive teže 8 din.

Pršutarij (proleki). Kranj 10—11.50 din, Logatec 9—10 din, Novo mesto 8—9 din, okraj Šmarje pri Jelšah 12 din, Ptuj 8.50—9 din, Murska Sobota 10—12 din, Litija 8 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Kranj 12—13.50 din, Logatec 10—12 din, Novo mesto 10—11 din, okraj Šmarje pri Jelšah 14 din, Ptuj 10—10.50 din, Murska Sobota 11—13 din, Litija 10 din 1 kg žive teže.

Slanina. Kranj 20 din, Novo mesto 18 din, okraj Šmarje pri Jelšah 18—20 din, Murska Sobota 19—20 din, Celje 20 din, Ptuj 16—18 din, Litija 22 din kg.

Svinjska mast. Kranj 22 din, Logatec 22 din, Novo mesto 22—24 din, okraj Šmarje pri Jelšah 20—24 din, Murska Sobota 22 din, Litija 24 din kilogram.

Svinjske kože. Kranj 8—10 din, Logatec 7—8 din, Novo mesto 10 din, okraj Šmarje pri Jelšah 8 din kg.

Tržne cene

Zito. Kranj: pšenica 3 din, ječmen 2.75 din, rž 2.75 din, oves 2.50 din, koruza 2.40 din; Logatec: pšenica 2.75 din, ječmen 2.60 din, oves 2.25 din, koruza 2.50 din; Novo mesto: pšenica 3—3.25 din, ječmen 2.75 din, rž 2.75 din, oves 2.50—2.75 din; okraj Šmarje pri Jelšah: pšenica 3 din, ječmen 2.75 din, rž 2.70—2.90 din, oves 2.75 din, koruza 2.60 din; Maribor: pšenica 2.25 do 2.50 din, rž 2 din, ječmen 2 din, koruza 1.75 do 2 din, proso 1.50 din, ajda 1.50 din, proseno pšeno 5 din, ajdovo pšeno 5 din kg.

Fizol. Kranj 6—8.50 din, Logatec 5.50 din, Novo mesto 8 din, okraj Šmarje pri Jelšah 6—8 din, Maribor 5—8 din, Celje 6—8 din, Ptuj 5—6 din, Litija 6—7 din kg.

Jabolka in hruške. Kranj II. 12 din, III. 10 din; Maribor 8—16 din jabolka, 10—16 din hruške.

Krompir. Logatec 1.50 din, Novo mesto 2 din, okraj Šmarje pri Jelšah 2 din, Maribor 2.25 do 2.75 din, novi merica 17—20 din, Celje 2.50, novi 7 din, Ptuj 1.80—2 din, Litija 1.50—2 din kg.

Češnje. Maribor 8—12 din kg.

Seno. Kranj 125—175 din, Logatec 75—125 din, Novo mesto 200 din, okraj Šmarje pri Jelšah 125 do 130 din, Maribor 120—130 din, Celje 120 din, Ptuj 100—125 din 100 kg.

Detelja. Kranj (lucerna) 160—175 din, okraj Šmarje pri Jelšah (lucerna) 150 din, Maribor 75 din 100 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Stroški sedmine za preužitkarjem. J. V. Skrbeti ste morali za preužitkarja ter ste po njegovi smrti plačali stroške sedmine, čeprav po pogodbi niste bili k temu zavezani. Zapuščinsko sodišče vam teh stroškov noče priznati. Vprašate, kdo jih je dolžan trpeti. — Po našem mnenju spadajo stroški sedmine, ako se je vršila v krajevno običajnem obsegu, med stroške zapuščine in se morajo plačati iz zapuščine. Nezakonski sin ne more biti dedič, pač pa ima pravico zahtevati iz zapuščine plačilo primerne alimentacije. Potemtakem morate tožiti na povračilo stroškov sedmine ležečo zapuščino, kateri bo v tem primeru postavljen skrbnik; ako pa je bila zapuščina komu prisojena kot dediču, morate tožiti slednjega.

Zaračunanje obresti zaščitenemu kmetu. P. P. E. Radi nesreče niste mogli plačati svojega dolga trgovcu. Trgovec je svojo terjatev sicer iztožil, ni Vas pa šest let nič opominjal na plačilo, po preteku šestih let pa Vas je njegov zastopnik tirjal na plačilo dolga s 6% obrestmi in pravnimi stroški vred. Ker ste se bali nadaljnjih stroškov, ste se pogodili tako, da boste plačali to terjatev v štirih letnih obrokih, zlasti, ker je upnik trdil, da je v slabšem gnotnem položaju nego Vi. — Dogovori, ki so za dolžnika slabši, nego določa uredba o likvidaciji kmečkih dolgov, so neveljavni in se jih dolžniku ni treba držati. Po cit. uredbi pa sme zahtevati trgovec dogovorjene, oziroma 6% obresti le do 23. novembra 1933, od 24. novembra 1933 naprej do 26. septembra 1936 sme zahtevati le 1% obresti. Razen tega vam sme računati pravne stroške le, v

Slama. Kranj 75 din, Logatec 40—50 din, Novo mesto 60—75 din, okraj Šmarje pri Jelšah 20 din, Maribor 60—65 din, Ptuj 45—55 din, Celje 50 din 100 kg.

Mleko. Kranj 2.25—2.50 din, Logatec 1.75 din, Novo mesto 2 din, Murska Sobota 2 din, Celje 2—2.50 din, Ptuj 2 din, Litija 2.50 din liter.

Surovo maslo. Kranj 38—42 din, Logatec 32 do 40 din, Novo mesto 32—38 din, Murska Sobota 24 din, Litija 36 din kg.

Jajca. Logatec 0.75—1 din, Novo mesto 0.75 do 1 din, Murska Sobota 0.50 din, Litija 0.75 do 1 din komad.

Perutnina in kozliči. Maribor kokoš 25—35 din, par piščancev 32—70 din, gos 45 din, puran 60 din, raca 25 din, kozliči 70—85 din.

Trda drva. Kranj 120—128 din, Logatec 80 do 100 din, Novo mesto 90 din, okraj Šmarje pri Jelšah 90 din, Murska Sobota 95—120 din, Celje 75 din, Litija 75 din kubični meter.

Mesne cene

Govedina. Kranj 16 din, Logatec I. 14 din, II. 12 din, Novo mesto 14 din, okraj Šmarje pri Jelšah I. 14—16 din, II. 12—14 din, III. 10 din; Maribor 12—14 din, Murska Sobota 12—15 din, Celje 12—16 din, Ptuj 12—16 din, Litija I. 14 do 16 din, II. 12 din kg.

Teletina. Novo mesto 18 din, Maribor 12—14 din, Celje 16—20 din, Ptuj 12—16 din kg.

Svinjsko meso. Kranj 18—22 din, Logatec 14 din, Novo mesto 18 din, okraj Šmarje pri Jelšah 16—18 din, Maribor 16—18 din, Murska Sobota 14—16 din, Litija 16 din, Celje 16—18 din, Ptuj 16—18 din kg.

Vinske cene

Novo mesto: navadno mešano vino pri vinogradnikih 3.50—4 din, finejše sortirano pri vinogradnikih 6—7 din; okraj Šmarje pri Jelšah: navadno mešano vino pri vinogradnikih 4 din, finejše sortirano pri vinogradnikih 7.50 din liter.

Sejmi

1. julija goveji: Ormož, Jurkloster; tržni dan za živila in prašice: Podčetrtek, Trbovlje; goveji, konjski in kramarski: Murska Sobota — 2. julija svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; živalski in kramarski: Petrovče, št. Ilj pod Turjakom; tržni dan s svinjami: Tinsko, Dol. Lendava; goveji: Rakičan — 3. julija svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 4. julija živalski in kramarski: Vojnik, Vuzenica; tržni dan s svinjami: Turnišče — 5. julija živalski in konjski: Sv. Lenart nad Laškimi; svinjski: Maribor — 6. julija svinjski: Celje, Brežice, Trbovlje, Križevci (okr. Murska Sobota).

kolikor so nastali do 19. aprila 1932. Tako ugotovljen dolg ste dolžni plačati v 12 letnih obrokih, počenši s 1. novembrom 1936, in to obroke brez obresti.

Izgubljeno oko, odškodnina. K. A. Ste viničar, pri OUZD niste zavarovani, podirali ste drevesa za svojega gospodarja ter pri tem po nesreči izgubili levo oko. Prosili ste za podporo, odnosno rento pri OUZD in bansko upravo, a brezuspešno. Vprašate, od koga bi lahko zahtevali odškodnino. — Ker spadajo viničarji med poljedelske delavce, niso zavezani zavarovanju pri OUZD. Vaš delodajalec bi bil dolžan plačati vam odškodnino le v primeru, ako bi vam uspelo dokazati, da je nezgoda pripisovati njegovi krivdi, in sicer najmanj njegovi malomarnosti. Ako tega ne boste mogli dokazati, vam ni dolžan delodajalec plačati odškodnine za izgubljeno oko. Kdo drug pa vam odškodnine tudi ni dolžan plačati.

Zavarovani delavec in plačilo bolniškooskrbnih stroškov za ženo. F. S. Delavcu, ki je zavarovan pri OUZD, je obbolela žena ter morala šest dni ležati v bolnišnici. OUZD zahteva od delavca, da sam plača zadevne stroške. — Po zakonu o zavarovanju delavcev pritiče rodbinam zavarovanega člana, ki nimajo dohodkov, a žive z zavarovancem v istem gospodarstvu, ob boleznih pravica do brezplačnega zdravljenja, zdravil, potrebnih pomožnih priprav za zdravljenje, in sicer za dobo 26 tednov; stroške oskrbe v bolnišnici mora OUZD plačati za dobo štirih tednov. — Okolnost, da je zavarovani delavec lastnik treh orolov zemlje, po gorenjem ne pride v poštev, kajti merodajno je le, da član rodbine nima dohodkov.

Najbrž je žena solastnica močevega posestva; v takem primeru sme OUZD odkloniti. plačilo bolniškooskrbnih stroškov. Ker ni točnega predpisa, kdaj se smatra rodbinskega člana za brez dohodkov, lahko poskusite s prošnjo na OUZD, naj krije navedene stroške.

Prodaja najdenega kolesa. J. L. Našli ste avtomobilsko kolo, dali ste ga na občino, od tega je poteklo že šest mesecev, in vprašate, ali imate pravico to kolo prodati. — Najdbo je treba v osmih dneh razglasiti tako, kakor je v vsakem kraju navada, ter jo prijaviti krajevemu oblastvu. Ako se prejšnji imetnik ali lastnik najdene stvari javi v dobi enega leta od časa izvršene razglasitve, se mu stvar izroči, on pa je obvezan povrniti izdatke in na zahtevo plačati 10% obče vrednosti izgubljenega predmeta kot najdenino. Ako najdene stvari v dobi enega leta nihče po pravici ne zahteva, zadobi najditelj pravico stvar rabiti. Ako se pozneje javi prejšnji lastnik, se mu mora stvar po odbitku stroškov in najdenine vrniti. Šele po poteku zastaralne dobe, to je treh let, zadobi najditelj lastninsko pravico na najdeni stvari liki pošten postopek. Pred potekom treh let se sme prodati le taka najdena stvar, katere ni moči hraniti brez znatne škode.

Kupca ne oskrbijo pismene pogodbe, niti ne dajeta obljubljenega preužitka. N. N. Prodali ste svojo posestvo, dobili par tisoč dinarjev nadavka, si izgovorili preužitek, kupca sta posestvo prevzela, pismene pogodbe Vam še vedno nista oskrbela, niti nočeta dajati obljubljenega preužitka in sta tudi v zamudi z ostankom kupnine. — Ako kupca ne bi pristala na razveljavo sklenjenega dogovora, boste pač morali tožiti ju na plačilo ostanka kupnine in na dajatev zapadlih preživinskih obrokov. Tožbo lahko vložite na uradni dan pri sodišču; prosite za pravico revnih, da Vam ne bo treba plačati taksa.

Skrajšan rok četrtega ali petega sina. M. L. Prvi sin je služil 9 mesecev, drugi je bil potrjen šele takrat, ko je bil prvi že prestar za odsluženje kaderskega roka, tretji je odslužil 18 mesecev, četrti in peti sta tudi potrjena vsak na 18 mesecev. Vprašate, ali in kateremu izmed njiju pritič pravica do skrajšanega roka. — To pravico si sina lahko izbereta. Ko bo eden izmed njiju odslužil 18 mesecev, bo drugemu priznan skrajšan rok. V primeru, da bi bila oba hkratu vpoklicana, naj eden takoj vloži prošnjo, da se ga pusti domov dotlej, dokler ne bo drugi odslužil svojega roka. Prošnjo je napraviti na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, priložiti rodbinsko polo in vojaški izkaznici ohih sinov, ki so odslužili polni rok, ter navesti vse to, kar ste nam opisali.

Dodelitev h graničarjem. G. F. Vaša prošnja ob priliki rekrutacije, naj Vas dodelijo h graničarjem, bi bila brezuspešna, ker se h graničarjem sprejemajo le tisti, ki so že odslužili svoj kadrovski rok. Torej, ko boste odslužili svoj redni rok, potem šele napravite prošnjo na poveljnika obmejnih čet v Skopljju, naj Vas sprejmejo h graničarski četi.

Kmet prodal več lesa, nego ga ima. I. I. Zastopniku neke trvdke ste prodali pred leti 1000 kub. metrov smrekovega lesa, pri čemer si je zastopnik tudi sam ogledal Vaš gozd; kjer bi naj les posekal. Gozdna oblast pa Vam je dovolila posekati le 500 kub. metrov in pozneje še 260. — Zakon določa, da mora dotičnik, ki je ob sklepu pogodbe vedel, ali moral vedeti, da ne bo mogel pogodbe izpolniti, odnosno je ne v celoti izpolniti, drugi stranki, ako za to drugo stranko ne velja isto, povrniti škodo, ki jo je pretrpela zaradi zaupanja v veljavnost pogodbe. Ako bi bila škoda povzročena iz očitne Vaše malomarnosti, bi bila kupovalka upravičena zahtevati od Vas polno zadoščenje (to je tudi izgubljeni dobiček), sicer pa le pravo odškodbo, to je le resnično škodo. Po našem mnenju Vas ne zadene očitna malomarnost, marveč le lahka malomarnost, v kolikor se namreč niste predhodno informirali pri gozdni oblasti, ali odnosno koliko lesa Vam bo dovolila posekati. Ako bi Vas kupovalka tožila na izpolnitev pogodbe, boste morali ugovarjati nemožnost izpolnitve.

Zahtevke na doplačilo dednih deležev — veljavnost pobotnice — dedovanje otrok iz dveh zakonov. J. H. Ako je oče Vaše žene hotel, da se otrokom določijo večji dedni deleži, ne bi smel pristati na, odnosno podpisati izročilno pogodbo, preden se niso dedni deleži zabeležili, odnosno ni prejemnica posestva zavezala se izplačati večje deleže. Doplačilo nujnega dednega deleža se lahko zahteva najpozneje v treh letih po smrti staršev in znaša nujni delež polovico zakonitega dednega deleža. Treba je oceniti posestvo, ki ga je ena izmed hčera dobila, odšteti zneske, ki jih je izplačala izročiteljema in drugim otrokom, ter

vrednost preužitka, katerega sta si starša izgovorila. Kako se vrednost preužitka izračuna, smo na tem mestu že pisali. Ako je preužitkar bil ob napravi pogodbe že nad 75 let star, se vzame kot vrednost preužitka vrednost dajatev skozi dve leti, pa najsi je preužitkar živel manj ali dalj. Ako izročitelj posestva kmalu po izročitvi umre, ima od tega dobiček prevzemnik in se radi tega dedni deleži ne zvišajo. — Otroci iz prvega zakona imajo napram svojemu roditelju enako dedno pravico kakor otroci iz drugega zakona, nimajo pa seve nujne dedne pravice napram zakonskemu drugu svojega roditelja. — Vaša žena bo lahko uveljavljala zahtevo na doplačilo nujnega dednega deleža tudi napram sinu, ki je prevzel domačijo leta 1924., ako ji je prevzel za manjši znesek, nego je znašala faktična vrednost. — Pobotnica je veljavna, čeprav jo prejemnik denarja sam doma napiše. Ako pa misli-

te morda izjavo o dedni odpovedi, to se pravi, da se je Vaša žena ob priliki, ko je sprejela od očeta določeni dedni delež, odrekla nadaljnjemu dedovanju napram očetu, tedaj bi bil ta odrek veljaven le, ako bi se bil napisal v obliki notarskega zapisa, ali pa podal pred sodiščem.

Šola za šoferske izpite. F. Z. Odgovor na Vaše vprašanje poiščite v »Slov. gospodarju« z dne 13. marca 1940 pod šifro »Šoferska šola«.

Občina hoče obnoviti pot po 45 letih. M. K. Ako je občina obnovila staro pot, ki vodi preko Vašega posestva, nimate pravice prepovedati uporabo navedene poti. Javnih cest se namreč ne more priposestvovati, na čeprav se cesta ni uporabljala že 45 let ter je bila vsa z drevjem zaraščena. Ker je občina obnovila navedeno pot še preden ste Vi kupili posestvo, nimate niti pravice zahtevati od bivše lastnice kako odškodnino, odnosno zmanjšanje kupnine.

Naznanila

III. Dekliški dnevi na Betnavi 29. in 30. junija

Dekleta! Naš praznik se bliža. Težko že čaka-mo, da se bomo vsa verna slovenska dekleta zgr-nila okrog našega deklisklega doma Betnave. Za-kaj eno se čutimo in smo, kadar gre za Boga, ze vero in naš dom in rod.

Letos bomo obhajale Dekliške dneve v zname-nju dela za pravični mir. Okrog Matere Marije se bomo zgrnile, Njo bomo prosile za moč, da bi vedno ostale zveste Bogu in domu. V Njene roke bomo tudi položile obljubo pripravljenosti. Zato pridemo vsa lavantinska dekleta. Vabimo pa vse svoje slovenske sestre na te praznike, saj jim bomo pripravile veliko veselja na naši Bet-navi, ki smo jo me že tako vzljubile.

Sporod:

Sobota: ob 19 uvodna marijanska prireditiv, nato večernice in procesija z Najsvetejšim z go-rečimi svečami v parku.

Nedelja: ob 6 sprejem prevzv. g. škofa dr. Ivana Tomažiča, ki bo nato opravil obhajilno sv. mašo z govorom. — Ob 9 otvoritev verskega zborovanja in pozdrav: I. Mir, sad pravičnosti in ljubezni. Govori g. Drago Oberžan. II. Dekle v delu za pravičen mir. Govori gdca K. Pipan. III. Bogu in domu. Govori g. I. Žličar. — Ob 13 razvedrilo (oskrbe posamezni Dekliški krožki). — Ob 14.30 sklepna akademija z zborna posve-titvijo Mariji in večernice. — Razhod približno ob 15.30.

Vsa prireditve se bo vršila v betnavskem par-ku, v primeru neugodnega vremena pa v gradu.

Navodila:

Naročanje prireditvene knjižice pri domačem župnijskem uradu ali pismeno na naslov: Betna-va-Maribor. Knjižica vsebuje spored, navodila, zborna sv. mašo, nove dekliske pesmi in je vstop-nica k vsem prireditvam. Daje tudi pravico za skupno prenočišče in čaj za zajtrk. Stane 6 din.

Skupno prenočišče moremo oskrbeti le dekle-tom, ki so prijavičene. Prenosišče na postelji je treba posebej naročiti, stane 10 din. Hrana bo v nedeljo na Betnavi deloma na razpolago v šoto-rih. Obleka naj bo primerna značaju prireditve. Po možnosti pridite v narodnih nošah, oziroma oblekah z narodnimi vezinami.

*

Začetek šolskega leta na banovinski kmetijski šoli v Rakičanu pri Murški Soboti. bo 1. okto-bra 1940. Šola je enoletna in traja do 31. avgu-sta 1941. Šolsko posestvo obsega 97 ha obdelo-valne zemlje in 24,5 ha gozda. Na tej površini se goje vse kmetijske panoge v takem obsegu, da tvori zavodova kmetija zaokroženo gospo-darsko enoto zase, ki zadostuje v dovoljni meri za teoretični in praktični pouk iz vseh kmetijskih panog, predvsem iz poljedelstva, živinoreje, sad-jarstva in deloma tudi iz vinarstva. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo hrano in vso dru-go oskrbo. Za sprejem je potrebna starost naj-manj 16 let in ne večja od 25 let ter z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Mesečna vzdr-ževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 50 do največ 300 din. Prošnjo za sprejem (banovinski kolek za 10 din) je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole v Rakičanu pri Murški Soboti takoj, naj-kasneje pa do 20. avgusta. Priložiti je: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zad-nje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod nepo-

sredno iz kake druge šole; 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek za 4 din), da bodo krili stroške šolanja; 6. obvezno izjavo staršev ali varuha (banovinski kolek za 4 din), ki računajo na banovinsko ali kako dru-go podporo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz jav-nih sredstev prejete podpore; 7. davčno potrdilo o imovinskem stanju, o velikosti posestva in o višini neposrednih davkov pri vseh onih prosil-cih, ki reflektirajo na znižanje vzdrževalnine. — Pridni sinovi manj premožnih posestnikov pa naj obenem zaprosijo za primerno mesečno podporo pri pristojnih okrajnih kmetijskih odborih. O sprejemu se obveste prosilci pismeno. Vsa na-daljnja pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Maribor. Združenje trgovcev objavlja, da bodo trgovine v Mariboru na Vidov dan, 28. junija, zaradi tržnega dne ves dan odprte, le med službo božja v stolnici, to je od 10 do 11, morajo biti zaprte. Na praznik sv. Petra in Pavla ter v ne-deljo nato pa ostanejo trgovine v Mariboru za-prte.

Salezijanski zavod Marijanišče v Verzeju. Sre-di lepega Murskega polja se v zgodovinskem trgu Verzeju pri Ljutomeru dviga zavod Marijanišče, ki je že tolikim gojencem prav domače nado-mešal za čas šolskih študij rodni krov. Saj tu salezijanci vzgajajo in poučujejo po zgledu in navodilu sv. Janeza Boska, ki je znal svojim za-vodom vlti in ohraniti blagodejno, zdravo ozrač-je domačnosti. Zavod sprejema v svojo gimna-zijo, ki obsega prvih pet razredov, zdrave, do-bre fante, predvsem tiste, ki čutijo veselje do duhovskega in redovnega stanu. Vsako leto de-lajo izpite na realni gimnaziji v Murški Soboti. Uspehi so nadvse zadovoljivi. Za leto 1940 je splošen izid naslednji: od 120 dijakov je 21 od-ličnih, 62 prav dobrih, ostalo dobri — razen 10 popravnih izpitov. Padel ni nihče. Zavod omogo-ča študiranje tudi tistim, ki radi kakršnega kol-l vzroka niso pravočasno začeli z učenjem, pa ču-tijo veselje do duhovskega poklica, a jim je radi starosti zaprta pot v javno gimnazijo. Meseč-nina je vključno dobri oskrbi zelo zmerna. Prosto-ra je za 120 gojencev. Prošnje je naslavljati na ravnateljstvo Marijanišča, p. Verzej.

Nov dijaški konvikt v Celju. Ko stopaš po Ma-riborski cesti proti Gaberju, vzbudi tvojo pozor-nost lepa, moderna dvonadstropna stavba z ve-likimi okni in svetlimi dvoranami. Na pročelju bereš napis: Salezijanski mladinski dom. Zavod celotno še ni dograjen, vendar so za prihodnje šolsko leto pripravljeni in opremljeni lepi zrač-ni prostori, ki bodo mogli sprejeti okrog 50 di-jakov. Vsem staršem, ki bi radi dali svoje si-nove v šole, pa so radi oddaljenosti v skrbah za-nje, priporočamo, da jih zaupajo novemu dija-škemu konviktu. Vzgoja v zavodu je v rokah sa-lezijanskih duhovnikov, ki po genialnih načelih največjega vzgojitelja in poznavatelja mladine vodijo mlade duše v naravno in nadnaravno zre-lost. Zavod je oddaljen od gimnazije le četrt ure. Fantje imajo v zavodu natančno določen dnevni red, skrbno nadzorstvo, redne korepeti-cije, za manj nadarjene tudi izredne instrukcije na željo staršev. V zavodu se jim nudi tudi prilika, da se izveščajo v petju, glasbi (klavir, violi-na, pihala), telovadbi in gledaliških nastopih. Sprejemamo samo dijake za prvi in drugi gim-nazijski razred. Za pogoje in natančnejša na-vodila se obrnite na: Salezijanski mladinski dom, Gaberje, Celje.

Rdeči agitator

V uredništvu »Rdeče zastave«

»Gospod ravnatelj, neki človek je zunaj,« je javil vratar.

»Človek? Kak človek? Kaj hoče?« je nejevoljno zagodel gospod ravnatelj.

»Delavec je. Z vami bi rad govoril.«

»Delavec?« je zategnil vsemogočni gospod.

»No, naj pride!«

Gospod ravnatelj in glavni urednik »Rdeče zastave« ter obenem poslanec komunistične stranke je spuščal goste oblake dima proti stropu.

V sobo je stopil mož zarjavelega obraza. Imel je samo eno roko. Širokokrajni klobuk

je vzel z glave, ko je že bil v sobi. Trdo je stopil proti pisalni mizi gospoda ravnatelja.

»No, kdo ste, kaj bi radi?« je neprijazno vprašal gospod ravnatelj in poslanec.

»Beuke Janez sem. Po poklicu sem strojni ključavničar. Iz Amerike sem prišel.«

»Iz Amerike? Kje imate listine?«

»Tu, prosim. Vse je v redu.«

S tem je položil pred gospoda ravnatelja šop spisov in knjižic ter nadaljeval:

»Izšolan agitator in novinar sem. Dela do sedaj nisem dobil, čeprav me je prva pot peljala k vodstvu organizacije. Denarja mi je zmanjkalo. Stiska me je pripeljala sem. Dajte mi kako delo. Služil vam bom kot agitator ali kot sotrudnik pri »Rdeči zastavi.«

»Hm, hm!« je godel gospod ravnatelj. »Težko bo šlo! Ni praznega mesta.«

»Poskusite z menoj, tovariš! Ne bo vam žal!« je samozavestno dejal tujec.

»Oprostite!« je ogorčeno pripomnil ravnatelj. »Jaz sem poslanec, ne pa kak tovariš.«

»O, lepo! Častitam!« je pikro odvrnil Beuke. »Pa morda ne želite, da bi vam dajal visoke naslove in se vam klanjal? V naši stranki so vendar odpravili razne naslove.«

Gospod ravnatelj je bil v zadregi.

»O, le kličite me, kakor hočete,« se je prisiljeno nasmešnil. »Pravite, naj bi vas preizkusil?«

»Da. Dajte mi kak naslov in jaz bom takoj napisal članek ali pa imel kratek agitacijski govor.«

»Dobro. Preizkusil vas bom. Napišite članek o vprašanju: Vera je zasebna zadeva. Takoj bom ukrenil vse potrebno.«

Pozvonil je.

»Peljite tovariša v posvetovalnico,« je naročil slugi, »in mu pripravite vse, kar je potrebno za pisanje.«

Nato se je obrnil k tujcu.

»Koliko časa boste potrebovali?«

»Eno uro.«

»Dobro. Pojdite!«

Sluga je odvedel moža. Gospod ravnatelj pa je skomizgnil in si je začel čistiti nohte.

Zaslišalo se je trkanje.

»Noter!« se je zadržal ravnatelj.

Na pragu se je pojavil pomožni urednik Kont Jakob.

»Pomisli, Adolf, kak sijajen primer imamo!«

»No?«

»Poslušaj! Pred nekaj trenutki smo dobili iz G. brzojavno sporočilo, da so danes aretirali tamošnjega duhovnika zaradi poneverbe; v zadrugi je poneveril 16 tisočakov in baš je hotel pobegniti, ko so ga dobili. Sijajno, kajne? Krasen članek! Dve muhi na en mah: udarili bomo po zadrugah in katoliških duhovnikih.«

»Jakob, ti si osel!« je jezno odgovoril ravnatelj. »V G. sploh ni katoliškega duhovnika, ampak samo evangeličanski. Tisti pa je moj dober znanec, ker sva bila šolska tovariša. On pa gotovo ni poneveril. Dobro ga poznam.«

»Kaj veš, ali je poneveril ali ne? S tem, da je tvoj znanec, še ni rečeno, da ne bi mogel poneveriti.«

»Kdo je poslal tisto poročilo?«

»Tamošnji gostilničar, naš dober pristaš.«

»Gostilničar laže!«

»Laže ali ne laže, je vseeno. Glavno je, da bo v listu senzacija.«

»Ne bo senzacije, ker ne boš pisal o tej stvari!«

»Pač, bom!«

»Ne boš! Jaz sem glavni urednik in ne dovolim, da bi se pisalo o stvari, ki je popolnoma iz trte izvita.«

Kont je nato jezen odšel. Gospod ravnatelj pa si je spet začel čistiti nohte...

Čez pol ure je prišel Benke iz posvetovalnice. Prinesel je članek. Ravnatelj ga je prečital in se čudil.

»Tovariš, častitam vam! Sprejemam vas za sotrudnika. Kmalu pa vam bomo poverili važnejšo nalogo.«

»Hvala lepa! — Ali bi mi mogli dati predjem, da bi si mogel kupiti pošteno obleko?«

»Izvolite!«

Dal mu je tisočak.

Delavec se je poslovil.

Ravnatelj je še enkrat prečital članek. Zadovoljno se je smejal.

»Dobro se razume na stvar. Zdi se mi, da je prav tak nasprotnik vere ko jaz. Pa ni jud. To je dobro. Nejudovskemu agitatorju neumno ljudstvo še bolj verjame...«

Kmalu se je vrnil Kont.

»Adolf, prav si imel. Tisti duhovnik mirno sedi doma. Orožniki so aretirali nekega potepuha. Gostilničar je bil v zmoti.«

»Lagal je! Saj sem rekel.«

(Dalje sledi)

SMEJTE SE!

Nedolžna vprašanja

Kdo poje, ko se drugi joče? — Mati, kadar hoče uspavati otroka.

Komu je podoben skopuh? — Debeli svinji. Dokler namreč živi, samo žre in nikomur ne koristi.

Kdaj vidimo z zaprtimi očmi? — Sanje, ki jih vidimo le, če spimo.

Kaj ljudje najraje poslušajo in verjamejo? — Opravljanje in obrekovanje.

Kdaj imajo delavci svojega predpostavljenega najrajši? — Kadar je na dopustu.

Pri zdravniku

Zdravnik: »Od česa ste tako zelo nervozni?« Bolnik: »Od ribjega love, gospod zdravnik.«

Zdravnik: »To pa je čudno! Saj pravijo, da ribji lov živce miri!«

Bolnik: »Že, ampak jaz nimam pravice za lov!«

Po nedolžnem v časopisu

V nekem mestu so hoteli ugotoviti, koliko ljudi gre dnevno čez mestni most. Gospod Keber čita časopis in naenkrat pravi svoji ženi: »Glej, glej, danes pa časopis tudi o meni piše!«

Žena: »Kako to?«

Mož: »Piše, da gre čez dravski most dnevno deset tisoč ljudi. In jaz sem tudi med temi, ker hodim tam čez v urad.«

Enajsti osel

Priletni mož žene devet oslov, na desetem pa jezdi. Pride potnik za njim. Mož ga nagovori: »Dober dan! Ali niste mogoče srečali kakega osla?«

»Koliko si jih imel?« vpraša popotnik.

»Deset sem jih imel, zdaj pa jih vidim samo devet.«

Popotnik se takoj spomni, da ni vstrel tistega, na katerem jezdi, pa mu reče:

»Jaz jih vidim enajst, pa ne deset.«

»E, kako je to mogoče?«

»Glej! Devet jih je pred teboj, eden pod teboj, a ti sam si enajsti!«

Premeteno

Nekdo potoži prijatelju, da ima dolžnika, ki mu noče vrniti posojenih tisoč dinarjev.

»Toži ga!«

»Kako, ko nimam ne prič ne pismenega dokaza!«

»Opominjaj ga, naj ti takoj vrne posojenih tisoč pet sto dinarjev.«

»Saj mi je samo tisoč dinarjev dolžan!«

»Ravno zato! Ogorčeno bo odgovoril, da znaša njegov dolg samo tisoč dinarjev in na tej podlagi ga lahko tožiš.«

Letoviščar na Bledu

»Tu je vse zelo drago. Nobena reč nima iste cene ko v Ljubljani.«

»O, pač, poštne znamke!«

»Oh, ko bi bila ta debela svinja iz čokolade!«

UGANITE!

Hrast ima dve glavni veji. Vsaka glavna veja ima 6 stranskih vej. Vsaka stranska vejica 13 vejic. Na vsaki vejici je 7 listov. Na vsaka dva lista pride 1 češnja. Koliko je češenj?

(Odgovor: 60000 češenj, ali 60000 x 7 = 420000)

Kadar sem suh kakor vrvice, nisem suh. Suh sem takrat, ko sem debel, da se trkljam.

(Fizol, tudi oreh, lešnik.)

Kaj vidi kralj redkokdaj, kmet pa vsak dan? (Sebi enakakega.)

IGRAJTE SE!

Čebela

Eden drži na odprti dlani šibo. Drugi hodijo okrog njega in zumljajo kot čebele. Ena »čebela« nenadoma zgrabi šibo in udari po dlani. Če zadene, mora udarjeni dati zalog, če pa šiba samo po zraku udari, ker je oni hitro odmaknil roko, mora »čebela« dati zalog.

POIŠCITE!

Paslo se je pet konjev. Štirje so se skrili in peti jih ves preplašen išče. Kje so?

Blagoslovitev novega zvona

Sv. Urh na Strojni.

Že 20 let se v stolpu naše prijazne romarske cerkve na krasni izletniški in planinski točki nad Prevaljami in Libeličami milo oglašja dan za dnem samotni zvonček, kakor bi še vedno jokaj za mogočnimi svojimi tremi tovariši, ki so jih vzeli za vojno. Že dolgo smo želeli dobiti mu vsaj dva nova tovariša, ki bi naj potem z dose-danjim zvončkom skupno vabili v prijazni gorski kraj, v svetišče, posvečeno velikemu priprošnji-ku v dušnih in telesnih potrebah, posebno še v priprošnji ljubega miru, sv. Urhu.

Zato smo začeli zbirati že lani prispevke in darove za nabavo zvonov. Lepo se nas podprli domači in tudi nekateri dobrotniki sosednjih žup-nij, vendar smo zaradi visoke cene materiala za-enkrat mogli naročiti samo en zvon, ki bo stal okrog 20.000 din. Izdelala ga bo znana livarna Bühl v Mariboru. Blagoslovitev zvona se bo vršila na »lepo« ali »Urhovo nedeljo«, 7. julija, na Strojni. Vozili bomo zvon iz prevalske postaje na Strojno najbrž že teden poprej, da bo zvon na god sv. Urha, farnega patrona (4. julija) že pri cerkvi.

Vljudno vabimo vse od blizu in daleč k tej naši slovesnosti tako na god, 4. julija, kakor še bolj na »lepo nedeljo«, 7. julija, ko bo blagoslo-vitev. Obenem še lepo prosimo vse blagohotnih darov, ker nam k omenjeni vsoti manjka sko-raj še polovica, da bomo mogli ves račun čim-prej poravnati. Posebej se še obračamo s proš-njo na tiste, ki so nam v ta namen že kaj do-brohotno obljubili, a doslej te obljube še niso izpolnili. Silno bi nas veselilo, če bi prišlo toliko skupaj, da bi še kaj ostalo za drugi zvon, ki bi ga, če nas bodo blagi dobrotniki še podprli, v doglednem času naročili. Sami smo preslabi in prerevni, ker nas je premalo in je naš gorati kraj večidel bolj nerodovit.

Na god sv. Urha, 4. julija, bosta tu dve sveti maši: prva ob 8, druga pa ob 9 s pridigo; mo-goče bo še več sv. maš, če nas bodo kaj gg. so-sednji duhovniki prišli obiskat. Spored na »lepo« ali »Urhovo nedeljo«, 7. julija, pa bo tale: ob 7.30 prihod procesije iz Libelič, nato ob 8 prva sveta maša; zatem pri pokopališčnem vходу pozdrav g. blagoslovitelja ter deklamacija na novi zvon, ki jo je zložil naš domači pesnik; nato blagoslo-vitev zvona in prenovljene pokopališčne kapelice (križa), pridiga, slovesna sv. maša, med katero bo darovanje okoli oltarja za novi zvon (prve gredo družice zvona); po tej sv. maši bo sloves-na procesija z Najsvetejšim, katero bi naj že spremljal tudi glas novega zvona; po procesiji bo še ena sv. maša s petjem in blagoslovom. Ob 15 bodo slovesne večernice s petimi litani-jami. Ker najbrž mnogim ne bo mogoče k da-rovanju okrog oltarja med slovesno sv. mašo, se bo pobiralo darove pri vseh sv. mašah tudi pri cerkvi in okrog cerkve.

Naj nam ljubi Bog po priprošnji sv. Urha po-deli in ohrani ljubi mir, za slovesnost lepo vre-me, vsem dobrotnikom pa bogato povrne daro-ve! Kličemo vsem: 4. in 7. julija na veselo svi-denje na Strojni pri sv. Urhu!

Cerkveno predstojništvo

Upokojenec vzame v najem majhno posestvo za dalj časa. Obširne dopise pod »Točen plačil 880«.

POIŠČITE!

»Rdeča čepica« se bliža gozdu. Na njo preži volk. — Kje je?

Kupujte pri naših inserentih!

MALA OZNANILA

cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Preklici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Učenec se sprejme v pekarni Kaukler Filip, Ma-ribor, Radvanjska cesta 13. 935

Dva pridna, nepokvarjena fanta od 17 do 18 let sprejemem z ugodnimi pogoji in oskrbo takoj v moj trgovski obrat za vsa pri hiši potrebna dela. Predstaviti se je treba ob delavnikih pri Ivanu Göttlich, trgovina sadja in lesa, Mari-bor, Koroška cesta 128. 937

Poštena služkinja na deželo se sprejme. Gospa Močnik, Maribor, Gosposvetska 17. 938

Hlapca sprejme Simeri, Počehova 67, Maribor. 940

Za Slovenske gorice se potrebuje viničarska dru-žina z najmanj štirimi delovnimi močmi. Pre-jemki znašajo glasom viničarske pogodbe: 200 din mesečno v gotovini za viničarska dela, pro-sto stanovanje, mes. 1 zl. meter drv, 30 litrov sadjevca ter deputatno zemljišče v izmeri 1½ hektara ter odpadačja dnina. Obširne ponud-be z navedbo dosedanjih službovanj je poslati upravi »Slov. gospodarja« pod »Graščina 942«.

Dekle za vse, katero zna kuhati, se sprejme v gostilni Krempl, Radvanje pri Mariboru. 945

Hlapca h konjem in za domača dela ter pastirja za krave sprejme Vešnik Anton, Zg. Hoče. 945

Priden hlapec za poljedelska dela dobi dobro službo pri Halbärth, Maribor, Kalvarska 2. 946

Učenca, ki ima veselje do lončarske obrti, sprej-me Ivan Granda, lončar, Rače. 948

Dva kolarska pomočnika in vajenca sprejme ko-larstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksan-drova cesta 19. 953

Sprejmejo se 2—3 poljske delavke. Dnevna pla-ča 8—10 din, stanovanje in hrana. Žitna žetev in obiranje hmelja se plača akordno. Nastop takoj. Gut Gamsenegg, pošta Guštanj-Ravne. 957

POSESTVA:

Večje gozdno posestvo išče logarja. Obširne po-nudbe z navedbo dosedanjih službovanj je po-slati upravnistvu »Slov. gospodarja« pod »Gra-ščina 941«.

Prodam lepo posestvo ob meji zaradi starosti za 200.000 din. Naslov v upravi. 936

Kupim hišico z gospodarskim poslopjem in par oralov zemlje, vse v dobrem stanju, pri občin-ski ali banovinski cesti. Jurij Hajdinjak, Pro-sečka vas 46, Mačkovci. 951

V Zabukovci (Sv. Pongrac), Dobrini (žusem) na prodaj majhni zemljišči: v Zabukovci za din 25.000, v Dobrini za 12.000, s stavbami vred. V Prevorskem Dobju pa opuščen vinograd z lahko popravljivim zidovjem in razne travniške ter njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na: dr. Ogrizek, Celje. 949

Hiša z velikim vrtom na prodaj, 15 minut iz Maribora, 800 din mesečnih dohodkov, primer-na za obrtnika. Vprašati pri vratarju hotela »Zamorec«, Maribor. 960

Lepo, 26 oralov veliko posestvo ob banovinski cesti, pol ure od Moškanje, na prodaj. Poslop-ja zidana. Brezplačne poizvedbe pri dr. Vise-njaku v Ptuj. 931

RAZNO:

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru v petek, dne 28. junija 1940, radi snaženja prostorov za stranke ne uraduje. 954

Stare stroje, železo, baker, medenino, aluminij, vsako množino, kupim, Imam vedno na zalogi nosilce (traverze) in razne sestavne dele za stroje in avtomobile. Križnič, Maribor, Zol-gerjeva 2. 959

Prodam žrebico, tri leta staro, črno, 155 visoko. I. Vogrin, Vukovje 30, Sv. Marjeta ob Pesnici. 956

Halo! Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem se preselil iz Obrežne ulice 81 na Kralja Pe-tra cesto 136, Studenci pri Mariboru, in se priporočam v naprej. Ornig Franc, studenčni mojster. 958

Gepl, malo obrabljen, prodaja pod vrednost Mar-tin Hrga, p. Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. 952

Moško kolo »Nero« se prodaja. Na ogled v klobu-čarni Maribor, Vetrinjska 5. 947

Kupim 5—6 komadov dobro ohranjenih starih so-dov. Vsečina 350 litrov. Berlinger Maks, Fram. 939

Krave, dobre mlekarice, kupite po solidni ceni v gostilni Vrečar, Celje, Lava. Velika izbira. 943

Rezan in tesan les, majhne in večje partije 12, 18, 24, late in morali, tombanti in IV. razred, tesabi 8/8, 8/10, 10/10, 10/13, 13/16, 16/18, ku-puje in plača v gotovini na duplikat tovarnega lista večja zagrebška tvrdka. Detajlne ponud-be z dobavnim rokom poslati pod »Les P-6290« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28. 944

Kumino kupuje po najboljši ceni Jos. Jagodič, trgovina s specerijo, Celje, Glavni trg-Gubče-va ulica. 922

Nogavice, otroške garniture: obleke, jopice, blu-ze, žemperji, sviterji; kopalne obleke, dokolen-ke, obleke iz volne (lastni izdelki); perilo, plat-no, nahrbtniki, predpasniki, kombineže, svilene flor nogavice; blago za obleke, šivalne potreb-ščine najugodnejše! »Mara« Oset, Koroška ce-sta 26, poleg tržnice. 869

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrst-nim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev, Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo vol-no, dlako arovec, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

MOSTIN za napravljavanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarov, dobro uporabni, pristno-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 14—17 m za ženske obleke, dečke in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poš-tnine prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjače zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem RAZPOŠILJALNICA KOSMOS, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Redni občni zbor Posojilnice v Slatini, r. z. z n. z., bo 30. junija 1940 ob 8. uri zjutraj v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1939. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Sprememba pravil v smislu novega združnega zakona. 6. Slučaj-nosti. 955

Vsi, ki potujete, ne pozabite na
novi vozni red
veljaven od 19. maja 1940!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo prime-ren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

OBLEKE
PRI JAKOBU LAH MARIBOR

VSAKOVRSNO ZLATO IN SREBRO

plačuje najdražje draguljar Ackerman K. nasl., Ptuj, Krekova. 706

Še je dovolj blaga

pri TRPINU: podeleni od 8 din naprej, kakor tudi drugo blago po nizkih cenah. 897

Inserirajte!

MOSTIN

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 steklenico 20 din, za 2 ali več 25 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, poštnina povzete za 1 zavitek 10 din, za 2 ali več zavitkov 15 din.

Drogerija KANC,
Maribor,

Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,

Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,

Slovenski trg 11

Za mesec junij

Vam nudimo sledeče kipe:

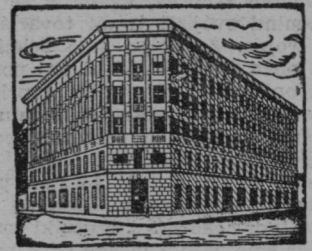
SRCE JEZUSOVO: visok 20 cm 65 din, 25 cm 46 in 88 din; 30 cm 40, 50 in 85 din; 40 cm 60 in 90 din; 65 cm 240 in 335 din; 90 cm 350 din; visok 1 meter 1720 in 2150 din.

SRCE JEZUSOVO Z RAZPETIMI ROKAMI: visok 20 cm 80 din; visok 30 cm 90 in 130 din.

Pri naročilu napišite zaželjeno velikost in ceno.

Za naročila se priporoča:

Tiskarna sv. Cirila
Maribor - Ptuj.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri Spodnještajerski ljudski posojilnici Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—.